



**Styre:**

Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet

**Arkivsaksnr.:**

2023/8833

**Styresak:**

72/24

**Dokumentdato:**

01.10.2024

**Møtedato:**

17.10.2024

---

## Reakkreditering av årsstudiet i pedagogikk

---

### Bakgrunn

I henhold til Universitetet i Bergen sitt kvalitetssystem for utdanning skal alle studieprogrammer evalueres minst hvert sjette år. Før universitetsstyret vedtok et revidert kvalitetssystem for utdanning den 02.05.2024, var det hvert femte år. Etter en programevaluering (dvs. en egen evaluering av studieprogrammet som fagmiljøet dom drifter studieprogrammet selv foretar), skal fakultetets lokale studiekvalitetskomité vurdere om denne egevalueringen dokumenterer at NOKUTs studietilsynsforskrift er oppfylt, og om studieprogrammet på denne bakgrunn kan reakkrediteres. Komiteen har også mulighet til å gi tilbakemeldinger om eventuelle forbedringer som må gjennomføres for at reakkreditering anbefales.

Dersom fakultetsstyret ikke godkjenner de anbefalinger som er gitt, kan fagmiljøet pålegges å gjøre nødvendige endringer i programmet. I tilfeller hvor den lokale studiekvalitetskomiteen anbefaler nedleggelse av et program, kan fakultetsstyret beslutte å anbefal universitetsstyret å legge ned studieprogrammet. Fakultetsstyret kan også anbefale nedleggelse av et program selv om den lokale studiekvalitetskomiteen ikke har gjort en slik anbefaling.

Studiekvalitetskomiteen for studieåret 24-25 består av:

Yael Harlap(Ieder), Anne Dåsvatn Homme, Reidar Jakobsen, Haldis Haukanes, Kjetil Vikene, Karlijn Kouwer, Elisabeth Norman, Malene Eliassen(studentrepresentant) og Torborg Kirkeleit Tvinnereim(studentrepresentant).

### Arbeidsprosessen med reakkreditering av årsstudiet i pedagogikk

Fagmiljøet startet sitt arbeid med egevaluering i 2023. Den lokale studiekvalitetskomiteen evaluerte programevalueringen den 23.09.24 på vegne av fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet. Komiteen konkluderte med at egevalueringsrapporten er godt skrevet, og at det med utgangspunkt i denne er grunnlag for å anbefale reakkreditering av programmet. Studiekvalitetskomiteen sendte fagmiljøet en tilbakemelding som er vedlagt i saken. Selve programevalueringen er også vedlagt, sammen med vedlegg til denne.

### **Forslag til vedtak:**

Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet vedtar reakkreditering av årsstudiet i pedagogikk.

Norman Anderssen  
dekan

Ove Chr. Borge  
fakultetsdirektør

#### Vedlegg:

- Tilbakemelding reakkreditering årsstudiet i pedagogikk
- Programevaluering årsstudiet i pedagogikk 2023
- Vedlegg 1 – Studieplan for årsstudiet i pedagogikk
- Vedlegg 2 – Fagfellerapporter 2017 – 2022
- Vedlegg 3 – Årlig egenevaluering av programmene i pedagogikk 2022
- Vedlegg 4 – Emneplan for PED 110
- Vedlegg 5 – Emneplan for PED 111
- Vedlegg 5 – Emneplan for PED 112
- Vedlegg 5 – Emneplan for PED 113
- Vedlegg 8 – Emneevalueringer med studentundersøkelser
- Mal for programevaluering og veiledning til malen

## **Søknad om reakkreditering av årsstudiet i pedagogikk– tilbakemelding fra studiekvalitetskomiteen**

### **Studiekvalitetskomiteen består av:**

Yael Harlap (leder), Reidar Jakobsen, Anne Dåsvatn Homme, Haldis Haukanes, Elisabeth Norman, Kjetil Vikene, Karlijn Kouwer, Torborg Kirkeleit Tvinnereim og Malene Eliassen

Fravær 23.09: Elisabeth Norman og Malene Eliassen

Sekretær: Lena Sanden

### **Tilbakemelding**

Studiekvalitetskomiteen vurderte 23.09.24 årsstudiet i pedagogikk for reakkreditering på vegne av fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet. Komiteen takker for programevalueringen.

Komiteen vurderer evalueringen til å gi en fremstilling av programmet som er ryddig, informativ og godt formulert.

Komiteen vil trekke frem følgende punkter:

- Programmet viser en godt gjennomtenkt progresjon, og den beskriver godt utviklingen i studieutbytte
- Komiteen setter pris på at det tross belyste utfordringer med utregning av avlagte studiepoeng er gjort et godt forsøk på å opplyse om dette.
- Tilbakemeldinger fra fagfeller og studenter er tatt tak i og det er gode beskrivelser av hvordan disse tilbakemeldingene er fulgt opp.
- Det er tatt med konkrete eksempler som belyser hvordan det er gjort forbedringer
- Grunnet god beskrivelse er det lett å få øye på hvordan kvalitetsarbeidet foregår
- Deltakende evaluering er omtalt, og vi får et bilde av hva fagmiljøet legger i dette begrepet

Følgende punkter ble løftet til diskusjon

- Fagfellene har kommentert konkretisering av læringsutbyttebeskrivelse. Her nevnes etiske perspektiver og kritisk tenkning spesifikt. Dette kunne kanskje vært synliggjort litt bedre, vært reflektert litt mer rundt.
- Programmet har ingen obligatoriske arbeidskrav noe som kanskje kan vanskeliggjøre dokumentering av læringsutbytte underveis. Det kan også bidra til en usynliggjøring av undervisernes innsats.
- Gjennomføring diskuteres som konsekvens av studentenes valg mer enn av kvaliteten på programmet, noe som kan stemme. Likevel mener komiteen at fagmiljøets nevnte intensjon av å finne ut mer om hvem studentene er, er et godt steg for å arbeide med å øke gjennomføring.

### **Konklusjon:**

Studiekvalitetskomiteen ser at programmet har høy kvalitet, men fagmiljøet beskriver ressurstilgangen som utfordrende og for å opprettholde kvalitet er ressurser avgjørende. Med dette i mente anbefaler studiekvalitetskomiteen fakultetsstyret å reakkreditere årsstudiet i pedagogikk.



# **Programevaluering for årsstudiet i pedagogikk for perioden 2017–2022**

*Institutt for pedagogikk, Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen, 2023*

<b>Bakgrunn og grunnlagsmateriale.....</b>	<b>3</b>
<b>Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene .....</b>	<b>4</b>
<i>Opptakskrav og opptakstall.....</i>	<i>4</i>
<i>Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon .....</i>	<i>4</i>
<i>Vurdering av læringsmiljø.....</i>	<i>6</i>
<b>Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften .....</b>	<b>8</b>
<i>System for kvalitetssikring .....</i>	<i>8</i>
<i>Kvalitetssikring.....</i>	<i>8</i>
<i>Tilhørende forskrifter .....</i>	<i>12</i>
<i>Studieplan .....</i>	<i>12</i>
<i>Nivå på læringsutbyttet.....</i>	<i>13</i>
<i>Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.....</i>	<i>13</i>
<i>Navn.....</i>	<i>13</i>
<i>Læringsutbytte og infrastruktur .....</i>	<i>13</i>
<i>Innhold og oppbygging .....</i>	<i>13</i>
<i>Infrastruktur .....</i>	<i>15</i>
<i>Undervisnings- og vurderingsformer .....</i>	<i>15</i>
<i>Faglig innhold .....</i>	<i>16</i>
<i>Relevans.....</i>	<i>17</i>
<i>Arbeidsomfang.....</i>	<i>18</i>
<i>Kobling til forskning .....</i>	<i>19</i>
<i>Internasjonalisering .....</i>	<i>19</i>
<b>Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften .....</b>	<b>19</b>
<i>Fagmiljøets størrelse.....</i>	<i>19</i>
<i>Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse .....</i>	<i>20</i>
<i>Faglig ledelse .....</i>	<i>21</i>
<i>Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse.....</i>	<i>21</i>
<i>Internasjonalt og nasjonalt samarbeid.....</i>	<i>22</i>
<b>Vedlegg.....</b>	<b>22</b>

## Bakgrunn og grunnlagsmateriale

Femårig programevaluering for årsstudiet i pedagogikk er utarbeidet som et grunnlag for at Studiekvalitetskomiteen ved Det psykologiske fakultet kan vurdere om programmet tilfredsstillende de nasjonale kravene til akkreditering og Universitetet i Bergen sin studieforskrift (jf. *Studietilsynsforskriften* og *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning*).

Evalueringen er foretatt av programansvarlig i nært samarbeid med det pedagogiske fagmiljøet som er involvert i forskning, undervisning og veiledning knyttet til studieprogrammet ved Institutt for pedagogikk. Rapporten bygger på systematiske refleksjoner over relevante dokumenter, planer og ulike evalueringer av emnene PED110, PED111, PED112 og PED113 for perioden 2017–2022. Sentralt grunnlagsmateriale er:

- Studieplan for årsstudiet i pedagogikk
- Emneplaner for PED110, PED111, PED112 og PED113
- Emneevalueringer med studentundersøkelser (3-årig syklus)
- Egenvurderinger av undervisningsemner hvert semester
- Årlige evalueringsrapporter fra programansvarlige
- Fagfellerapporter fra eksterne fagfeller

I tillegg bygger rapporten på *deltakende studentevaluering* av årstudiets innhold, litteratur, læringsutbyttebeskrivelser, vurderingsformer og arbeidsformer. I tråd med Fakultetets anbefalinger for evalueringspraksis har vi over tid arbeidet for å skape et klima og en kultur for løpende studentevalueringer i de ulike undervisningsemnene, særlig som en del seminarvirksomheten i PED110, PED111 og PED113. Rapporten bygger også på månedlige møter mellom emneansvarlige på programmet, hvor kvaliteter ved de enkelte emner og behov for fornying og justering, tas opp til diskusjon.

Statistisk materiale om studiepoengproduksjon, opptak, gjennomføring og frafall er lagt til grunn i den grad det er rimelig i et program hvor «kandidatproduksjon» praktisk talt ikke finnes. Årsstudiet i pedagogikk leder ikke frem til en grad.

Vi har undersøkt muligheter for å legge til grunn resultater fra Studiebarometeret, men årsstudiet i pedagogikk er ikke i databasen. Bachelorprogrammet i pedagogikk, hvor årsstudiets fire emner inngår, er i databasen, men har merknaden «ikke nok svarende». Det lar seg ikke gjøre å skille ut årsstudiestudenter fra bachelorstudenter i Studiebarometeret.

## Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

### Opptakskrav og opptakstill

Tabell 1 nedenfor viser søkning og opptak til årsstudiet i pedagogikk 2017–2022.

Studieprog..	Årstall	Termin	Studieplasser	1.prioritet	1. pri søker per studieplass	Fått tilbud	Svart ja	Registrert	Andel registrert av tilbud
Årstudium i pedagogikk	2017	HØST	40	197	4.9	104	49	41	39.4%
	2018	HØST	40	208	5.2	213	110	100	46.5%
	2019	HØST	40	176	4.4	142	67	58	40.8%
	2020	HØST	40	230	5.8	124	62	55	44.4%
	2021	HØST	40	194	4.9	114	63	55	48.2%
	2022	HØST	40	127	3.2	134	65	60	44.8%

Tall hentet fra tableau, UiB, – Opptak – Søknads- og opptakstill

Årsstudiet har 40 studieplasser, og fyller studieplassene sine samtlige år fra programmet ble opprettet i 2017 og frem til 2022. Antall førsteåprioritetssøkere pr. studieplass viser gode, vedvarende og solide tall. Med unntak av 2018, har tilbudstallene vært relativt stabile. Det er vår vurdering at det ikke er behov for å sette i verk umiddelbare tiltak for å øke rekrutteringen til årsstudiet i pedagogikk. Samtidig er det viktig for oss å opprettholde gode søkertall over tid, og det arbeides derfor kontinuerlig med videreutvikling av programmet.

### Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Det gir i utgangspunktet ikke mening å kartlegge gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon på årsstudier som ikke fører fram til en grad eller kvalifikasjon. Kandidatproduksjon finnes ikke på årsstudier. Det er ingen krav til årsstudiet, og dermed kan vi ikke snakke om «fracfall». Konsekvensen av at det ikke ligger inne noen grad eller kvalifikasjon i årsstudiet, vil frafallet på ett eller annet tidspunkt bli 100 %. Det blir slik fordi ingen «fullfører» i kandidatforstand.

For å kunne rapportere på gjennomføring, har vi undersøkt hvor mange studenter som produserte 60 studiepoeng i løpet av første år. En form for «fracfall» blir etter denne



definisjonen de som ikke bestod 60 studiepoeng i løpet av første år. Dermed blir det rimelig å behandle kategorien «studiepoengproduksjon» sammen med kategorier «fracfall». Dette kan gjøres på ulike måter, og tabellene 2, 3 og 4 er én måte å få belyst saken.

Tabell 2 viser hvor mange prosent som har gjennomført henholdsvis 0, 15, 30, 45 og 60 studiepoeng totalt blant emnene.

Radetiketter	0	15	30	45	60	Totalsum
2017	16,28 %	4,65 %	4,65 %	11,63 %	62,79 %	100,00 %
2018	11,88 %	1,98 %	7,92 %	2,97 %	75,25 %	100,00 %
2019	20,00 %	5,00 %	5,00 %	8,33 %	61,67 %	100,00 %
2020	22,81 %	1,75 %	1,75 %	8,77 %	64,91 %	100,00 %
2021	12,73 %	1,82 %	18,18 %	10,91 %	56,36 %	100,00 %
<b>Totalsum</b>	<b>16,67 %</b>	<b>3,16 %</b>	<b>8,05 %</b>	<b>12,36 %</b>	<b>59,77 %</b>	<b>100,00 %</b>

Tabell 3 viser hvor mange studiepoeng studentene på kullet produserte i snitt blant emnene.

Radetiketter	Gjennomsnitt av SP_BESTATT_TOT
2016	31,4
2017	45,0
2018	49,2
2019	43,0
2020	43,7
2021	44,5
<b>Totalsum</b>	<b>44,3</b>

Tabell 4 viser hvor stor andel av studentene som har produsert hhv. 0, 15, 30, 45 eller 60 studiepoeng. Tabellen viser hvor mange studiepoeng disse studentene produserte i løpet av første studieår. F.eks. viser tallene at av de 61,67 prosentene som totalt har produsert 60 studiepoeng i 2019-kullet, så har 1,67 prosent av dem kun produsert 45 studiepoeng i løpet av studieåret, mens 60 prosent produserte alle 60 studiepoeng i løpet av det første året.

Radetiketter	Kolonnetiketter																
	0 Totalt		15		15 Totalt		30		30 Totalt		45		45 Totalt		60		60 Totalt
	0	0	15	15	0	30	30	30	45	45	30	45	15	30	45	60	60
2016	21,88 %	21,88 %	0,00 %	6,25 %	6,25 %	0,00 %	12,50 %	12,50 %	0,00 %	59,38 %	59,38 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2017	16,28 %	16,28 %	0,00 %	4,65 %	4,65 %	0,00 %	4,65 %	4,65 %	0,00 %	11,63 %	11,63 %	2,33 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	60,47 %	62,79 %
2018	11,88 %	11,88 %	0,00 %	1,98 %	1,98 %	0,99 %	6,93 %	7,92 %	0,00 %	2,97 %	2,97 %	0,00 %	0,99 %	0,00 %	74,26 %	75,25 %	
2019	20,00 %	20,00 %	3,33 %	1,67 %	5,00 %	0,00 %	5,00 %	5,00 %	1,67 %	6,67 %	8,33 %	0,00 %	0,00 %	1,67 %	60,00 %	61,67 %	
2020	22,81 %	22,81 %	0,00 %	1,75 %	1,75 %	0,00 %	1,75 %	1,75 %	0,00 %	8,77 %	8,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	64,91 %	64,91 %	
2021	12,73 %	12,73 %	0,00 %	1,82 %	1,82 %	0,00 %	18,18 %	18,18 %	0,00 %	10,91 %	10,91 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	56,36 %	56,36 %	
<b>Totalsum</b>	<b>16,67 %</b>	<b>16,67 %</b>	<b>0,57 %</b>	<b>2,59 %</b>	<b>3,16 %</b>	<b>0,29 %</b>	<b>7,76 %</b>	<b>8,05 %</b>	<b>0,29 %</b>	<b>12,07 %</b>	<b>12,36 %</b>	<b>0,29 %</b>	<b>0,29 %</b>	<b>0,29 %</b>	<b>58,91 %</b>	<b>59,77 %</b>	

Samlet sett viser tabellene at i den grad vi kan tale om «fracfall» i et årsstudie, blir fracfallet på omkring 40 prosent. Samtidig er det slik at tabellene ikke forteller noe om hva som har vært studentenes plan i utgangspunktet. Noen studenter går fra ett program til et annet som et bevisst valg. Andre studenter tar et emne i pedagogikk fordi de mangler ett emne eller noe studiepoeng et annet sted og i et annet program, som de kan bruke pedagogikkemenet til. For ingen av disse har det vært snakk om «fracfall», selv om de ikke har tatt 60 stp pedagogikk i løpet av et år.

Studieadministrasjonen har sammenlignet gjennomføringen på årsstudiet i pedagogikk med andre årsstudier ved UiB, og finner at et «fracfall» på 40 prosent er mer vanlig enn uvanlig, og gir i seg selv ikke grunnlag for å iverksette tiltak. Etter alt å dømme er gjennomføringen mer et resultat av studentenes valg, enn et resultat av kvaliteter ved de enkelte studieemnene.

Skal vi forstå hva som ligger bak statistikken, må vi forsøke å kvalitativt hente ut mer informasjon fra de av studentene som går på årsstudiet, og som ikke er en del av bachelorprogrammet. Siden årsstudiet og bachelorstudiet er en del av samme program i praksis, vet vi lite om hvem årsstudiestudenten er, hvorfor noen velger å avslutte før oppnådd 60 studiepoeng og hvorfor noen starter flere ganger på samme program. Vi vet også lite om hvorfor studentene har valgt å ta emner i pedagogikk, uten å ta en grad. Dette er saker vi vil drøfte nærmere i fagmiljøet i kommende periode.

### **Vurdering av læringsmiljø**

Forhold ved det faglige og sosiale læringsmiljøet på programmet kommer blant annet frem av studentevalueringer, interne evalueringer og fagfellerapporter.

#### Dert faglige læringsmiljøet

Dokumentene viser i hovedsak at det faglige læringsmiljøet på årsstudiet fungerer godt. Seminaraktiviteter i PED110, PED111 og PED113 legger opp til studentsamarbeid og interaksjon. Faglig ansatte er jevnlig i dialog med studentene om læringsmiljø og undervisningskvalitet.

Studentundersøkelser (3-årig syklus), som en del av emneevalueringene, viser at studentene gir gjennomgående tilbakemeldinger om at læringsmiljø og undervisning er av god kvalitet. Vi vet imidlertid ikke om studentene som har svart på studentundersøkelsene er tatt opp på

årsstudiet eller på bachelorstudiet. De følger samme emne, deltar i samme undervisning og i samme seminargrupper. I det daglige studietilbudet har det ikke blitt vurdert som hensiktsmessig å gjøre forskjell på studentene alt etter hvilket program de er tatt opp på under det første studieåret.

I 2019 foretok fagfelle Jeffrey B. Hall (UiO) en vurdering av årsstudiet og bachelorprogrammet i pedagogikk. Programsensoroppdraget var særlig rettet mot studentenes opplevelser av gjennomføringen av årsstudiet og bachelorprogrammet i pedagogikk, hvor det ble gjennomført individuelle intervjuer med fem ansatte, samt to gruppeintervjuer med totalt fem studenter fra to ulike kull. Fagfellen fant at studentene på flere av emnene som inngår i årsstudiet var «gjennomgående fornøyde med både forelesninger og seminarer». Seminarene ble oppfattet av studentene som «nyttige» (PED111 og PED113). Fagfellen konkluderte slik i sin rapport:

Basert på intervjuene er hovedinntrykket at også studentene har en positiv oppfatning av programmet og gjennomføringen av undervisningen. De føler seg godt ivaretatt og oppfatter de ansatte som faglig engasjerte og imøtekommende, både på samlingene og gjennom kontakt mellom forelesninger og seminarene. (jf. fagfellerapport fra 2019)

Studentene ga og uttrykk for at den engelsk-språklige litteraturen var for krevende for dem. Som tiltak i kjøvannet av fagfellerapporten, har emneansvarlige fornyet litteraturen og funnet en bedre balanse mellom innføringslitteratur som presenteres på årsstudiet og mer krevende forskningslitteratur som kommer inn senere i bachelorløpet og i masterprogrammene. Særlig har anbefalt litteratur til emnet PED113 vært gjennom revisjon i denne sammenheng. I emneevalueringen for 2022 (3-årig syklus) skriver emneansvarlig: «Gjennom de tre siste semesterne (2020-2022) har emnets kurslitteratur blitt spisset og «fornorsket» for å være bedre tilpasset førsteårsstudenter».

### Det sosiale læringsmiljøet

Når det gjelder læringsmiljø, tilhørighet og studentmedvirkning, uttrykker noen av studentene at det gjøres for lite for å engasjere studentene til sosial deltakelse i studiemiljøet utenom undervisningsaktiviteter. Studentenes oppslutning om sosiale aktiviteter som arrangeres av UiB, av fakultetet og av medstudenter varierer. Vi har ikke oversikt over hvilke studenter som til enhver tid er registrert som studenter på årsstudiet og som studenter på

bachelorprogrammet. Fra tidligere evalueringer av bachelorprogrammet i pedagogikk har vi funnet at det sosiale miljøet til studentene kan styrkes. Dette vil da også gjelde for årsstudiet. For å styrke det faglig-sosiale miljøet og skape trygghet i programmets første semester, blir seminar- og oppgavegrupper organisert med utgangspunkt i faddergruppene som etableres ved studiestart. Høsten 2020 etablerte fakultetet også en ordning med mentorgrupper, hvor mentorer (mer erfarne studenter) skal følge opp førsteårsstudenter. Våren 2020 endret undervisningssituasjonen seg brått på grunn av koronapandemien. Fagmiljøet ved studieprogrammene på pedagogikk gjorde sitt beste for å erstatte fysisk studentkontakt med ulike digitale løsninger og dette ble også løsningen for det meste av undervisning og veiledning høsten 2020, vår og høst 2021. Både det faglige og sosiale læringsmiljøet var under press. Etter pandemien har vi arbeidet målrettet for å etablere en campus-basert undervisning med oppmøte til forelesninger og seminar. Vi ser en økende oppslutning om undervisningsaktiviteter som følge av dette.

## **Krav til studietilbudet i Studietilsynsforakriften**

### **System for kvalitetssikring**

#### Kvalitetssikring

Deler av kvalitetssikringsarbeidet på årsstudiet bygger på interne og eksterne (fagfelle) evalueringer av undervisningsemner (PED110, PED 111, PED112 og PED113) og program. Fakultetet har oppnevnt én fagfelle som dekker både årsstudiet, bachelorprogrammet og masterprogrammene i pedagogikk. De ulike formene for evalueringer, herav interne emneevalueringer av ulikt slag, evalueringer regulert av UiB sitt kvalitetssystem for utdanning og eksterne fagfellerapporter, deles i fagmiljøet og drøftes under våre månedlige møter ved studieprogrammet. Spørsmål, justeringer og endringer knyttet til innhold, mål og undervisnings- og vurderingsformer diskuteres også jevnlig blant kolleger ved programmet.

Eventuelle større endringer i programmet er et resultat av de faste vitenskapelige ansattes kollektive faglige vurderinger og diskusjoner. Større emne- og programevalueringer skal også godkjennes av Undervisningsutvalget (UU) ved Institutt for pedagogikk. Det er videre stor aksept for å diskutere mer dagligdagse og løpende utfordringer og problemstillinger (som for eksempel utkast til eksamensoppgaver, teknologiske undervisningsressurser og oppfølging av

studenter) med kolleger ved studieprogrammet underveis, noe som er med på å sikre kvaliteten i programmene.

Fagfellerapportene for 2021 og 2022, utarbeidet av henholdsvis professor Jeffrey B. Hall (UiO) og professor Eirik S. Jenssen (HVL), belyser forhold ved masterprogrammene i pedagogikk. Rapportene fra 2017 til 2020 omhandler derimot bachelorprogrammet i sin helhet, hvor årsstudiets fire emner inngår.

Fagfellene Unn Doris Karlsen Bæck (UiT) og Jeffrey Hall (UiO) sine rapporter er fulgt opp (jf. vedlagte fagfellerapporter). Beck sine vurderinger har i all hovedsak vært positive. Hun mener at bachelorprogrammet, herav også årsstudiet i pedagogikk, har en klar profil og en tydelig og god progresjon fra emne til emne. Begge fagfellene har kommet med konkrete forslag til mindre emneplanendringer. I hovedsak har det handlet om å konkretisere læringsutbyttebeskrivelser, tilføye enkelte innholdselementer i emneplanene sett i lys av programmet som helhet (f.eks. etiske perspektiver og kritisk tenkning).

Fagmiljøet har fulgt opp fagfellerapportene ved å iverksette tiltak. Emneansvarlige har foretatt emneplanendringer i forlengelse av rapportene. Manglende oppmøte på seminar er også en sak fagfellene har påpekt. Dette har fagmiljøet fokus på. En sak som har vært diskutert de siste årene, er at studentene skal levere inn oppgaver i PED112, som går parallelt til PED110. Innleveringene er av et slikt omfang at studentene velger å prioritere disse fremfor å delta på seminar. For å imøtekomme dette har emneansvarlig i PED112 de siste årene planlagt innlevering for oppgaver i PED112 til den ukedagen som kommer minst i konflikt med undervisningsaktiviteter i PED110 (og SPED 100 som ca 1/3 av studentene i PED112 tar som parallelt emne). Oppgaveinnleveringen i PED112 er en del av skriveopplæringen som er en gjennomgående og integrert del av BA-programmet og årsstudiet, og som i første semester er lagt til PED112.

Fagmiljøet vil fortsette å arbeide med koordineringen av aktiviteter i de to parallelle emnene PED110 og PED112. Samtidig er ikke bildet angående oppmøte til seminar helt tydelig. I programansvarliges årsrapporter for 2021 og 2022 (se vedlegg), som bygger på emneevalueringer og fagfellerapporter, synes det å være et økende oppmøte sammenlignet med periode 2017–2020. I programansvarliges rapport fra 2021 heter det:

Studentene foretrekker fysiske forelesninger, og oppmøtet var meget godt. Studentene benyttet seg også i stor grad av muligheten til å delta i seminar, og det er ikke sikkert at det er nødvendig å planlegge for obligatoriske seminar fremover.

Et annet eksempel på tiltak i forlengelse av fagfellerapporter, kan hentes fra 2017. Fagfelle Unn-Doris K. Bæck (UiT) finner at mål- og innholdsbeskrivelsene i studieplanen for bachelorprogrammet, og med det også for årsstudiet, viser at studieprogrammet gir en rimelig en progresjon i forhold til nivå og fokus. Fagfellen kom med merknader om at beskrivelsen av «kunnskaper» i studieplanene for årsstudiet var «relativt knapt beskrevet». Fagmiljøet fulgte opp fagfellens merknader med endringer i emneplanene, slik at det tydeligere kom frem hvilke kunnskaper studentene skal ervere seg gjennom studiet. I årene fra 2017 til 2022 er flere emneplanendringer kommet til. Det er vår vurdering at dagens emneplaner har rimelige beskrivelser av læringsutbytte både når det gjelder kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Arbeidet med kontinuerlig kvalitetsutvikling, evaluering og justering av undervisning og innhold i årsstudiet har pågått fortløpende i hele perioden. Det er fagmiljøets samlede vurdering at det pågår et tilstrekkelig og kontinuerlig arbeid med faglig utvikling av årsstudiet i pedagogikk basert på tett og systematisk dialog med studenter og kolleger. Samtidig står fagmiljøet sammen om å peke på at det er avgjørende for studiekvaliteten fremover å få på plass permanente undervisningsressurser i form av flere faste stillinger. Etter utvidelsen av tilbudet på bachelorprogrammet med et årsstudium i pedagogikk, har emnene som utgjør første år i BA-programmet fått dobbelt så mange studenter. Fagmiljøet fikk som følge av utvidelsen tilført 2 x 20% midlertidige stillinger med fakultetsstyrevedtak på at dette skulle gjøres om til en fast stilling dersom rekrutteringsgrunnlaget for årsstudiet viste seg å være bærekraftig. Årsstudiet har vist seg å være attraktivt og rekrutterer godt over tid (jf. tabell 1), men fakultetsstyrevedtaket om å tilføre fagmiljøet én fast stilling er ikke blitt fulgt opp. De største utfordringene for kvaliteten på årsstudiet henger sammen med denne utvidelsen av virksomheten fordi ressursituasjonen, med underbemanning av fast ansatte, øker behovet for midlertidig ansatte (se også punktet «Fagmiljøets størrelse»). Dette vurderer vi som problematisk av to grunner. For det første er det et politisk mål for UH-sektoren nasjonalt at man får ned antallet midlertidige ansettelser. For det andre ser vi et økt arbeidspress og en vedvarende slitasje på fast ansatte.

Det er det samme fagmiljøet som har hånd om masterprogrammene i pedagogikk, både heltid og deltid, hvor re-akkrediteringsprosessen våren 2022 tydelig har vist at manglende bemanning går ut over studiekvaliteten. Fagmiljøet har «slanket» aktivitetene i de ulike emnene, fra innføringsemnet i årsstudiet til masterprogrammet. I semester hvor ingen er i forskningstermin, mangler vi per våren 2023 nær 2 stillinger. Når vitenskapelig ansatte er i forskningstermin, mangler vi mer. Det er nå evalueringsrapporter i nyere tid som peker på bemaningsufordringen (evaluering av årsstudiet 2023, masterprogrammet 2022 og bachelorprogrammet 2021). I 2021 uttalte studiekvalitetskomiteen følgende basert på komiteens vurdering av programevalueringen av bachelorprogrammet i pedagogikk: «Komiteen ser at programmet har høy kvalitet, men meiner ressurstilgangen bør løysast». Fagmiljøet vurderer situasjonen som kritisk, den gir oss manglende handlingsrom til å følge opp nødvendige studiekvalitetstiltak i alle tre programmene, skaper stadig omveksling av emneansvarlige, opplæring av timelærere m.m.

### Studentinvolvering

Ulike enkeltemner i årsstudiet (PED110, PED111, PED112 og PED113) har forskjellige praksiser, men felles for emnene er at emneansvarlige inviterer studentene til å delta i en løpende dialog om kvaliteter ved studietilbudet. Slike tilbakemeldinger, også kjent som «deltakende studentevaluering», brukes i undervisningsplanleggingen og sørger for at nødvendige justeringer kan gjøres underveis i semesteret. Ekstern fagfelle har tidvis samtaler med studenter i forbindelse med den årlige fagfellerapporten. Instituttet og Fakultetets utdanningsutvalg, hvor alle større endringer i emner og studieprogram godkjennes, har også studentrepresentanter.

Programansvarlig er i dialog med fagutvalget ved fakultetet, og har i 2022 invitert representanter fra fagutvalget med på møte med alle emneansvarlige. Samarbeidet med fagutvalget, og med studentrepresentanter ved fakultetet, er imidlertid noe tilfeldig organisert. Fagmiljøet ser at dette bør videreutvikles og komme inn i mer forutsigbare rammer slik at utfordringer kan identifiseres og tiltak iverksettes.

I hovedsak har vi i de skriftlige evalueringene bedt studentene gi uttrykk for hva de synes om ulike sider ved emnene: oppbygging, undervisning, litteratur og vurdering. Studentenes vurderinger er i all hovedsak positive, og stabilt positive i hele perioden 2017–2022. Dette viser både årlige egenvurderinger av enkelemner (PED110, PED111, PED112 og PED113),

emneevalueringer i 3-årig syklus og programsensorrapporter (se vedlegg). For PED112 sin del opplever studentene det særlig positivt med å få tilbakemelding på tekstutkast. De setter også eksamensformen høyt (mappevurdering). Studentene oppgir at de blir ivaretatt som studenter.

Av kritiske merknader til flere emner, er utfordringer med engelskspråklig litteratur. Lignende kritiske tilbakemeldinger fra studentene har kommet til PED113, men da med vekt på at studentene i tillegg opplever fagstoffet teoretisk krevende, ikke bare språklig krevende. I PED110 har studentene savnet mer studentaktive læringsformer i seminarene. Dette kommer særlig frem av emneevalueringen for 2021. Sakene om språk og faglig nivå er fulgt opp gjennom revisjoner av både litteraturen og innholdet i emnene PED112 og PED113. Studentaktive læringsformer er et viktig område som fagmiljøet arbeider med, og som vi bestreber oss på å få til. Dette vil vi arbeide videre med inn i kommende periode.

Selv om ulike kilder peker mot at studentene er tilfreds med programmet, er det en svakhet at svarprosenten ved spørreundersøkelser er lav. Som tiltak for å øke svarprosenten ved studentundersøkelser, vil vi i større grad bruke skriftlige evalueringer også underveis i semesteret, og ikke vente med evalueringer til semesterslutt. Studentinvolvering er viktig for studieprogrammet. Vi ser at det er rom for forbedring ved at emneansvarlige hyppigere gjør oppsummeringer av evalueringer tilgjengelig for studentene, og bruker disse som utgangspunkt for diskusjoner med studentene om læringsmiljø og emnenes innhold.

### **Tilhørende forskrifter**

Årsstudiet i pedagogikk er ikke underlagt krav til å tildele titler, RETHOS, sertifiseringskrav eller andre krav utover ordinære krav til årsstudier. Det må derfor ikke gjøres en vurdering av om kravene er oppfylt.

### **Studieplan**

Studieplanen for årsstudiet i pedagogikk (jf. vedlegg) holder forventet standard i henhold til §2-1 *Forutsetninger for akkreditering*. Informasjonen i studieplanene om studietilbudet er korrekt, det viser til studiets innhold, oppbygging og progresjon. Studieplanen, som er tilgjengelig på UiB sine nettsider, viser at programmet gir en grunnleggende innføring i de mest sentrale områdene i pedagogikkfaget. Studentene skal få øving i å analysere og



reflektere over spørsmål og tema knyttet til sentrale pedagogiske tema, begreper og prosesser, samt øving i å skrive en resonnerende tekst og beherske fagets normer for dokumentasjon.

Struktur og anbefalt progresjon vises klart på nettsiden. Det er ingen utvekslingsavtaler for studenter på årsstudiet. Dette kommer frem av studieplanen. Studieplan for programmet er lagt ved programevalueringen.

## **Nivå på læringsutbyttet**

### Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

En gjennomgang av læringsutbyttet på programnivå viser at det er i samsvar med og på rett nivå i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Fagmiljøet går jevnlig gjennom emnebeskrivelsene, og har som nevnt brukt eksterne fagfeller (Unn Doris Karlsen Bæck ved UiT og Jeffrey Hall ved UiO) i denne prosessen for vurdere beskrivelsenes nivå, så vel som forholdet mellom læringsutbyttebeskrivelser, anbefalt litteratur og innholdet i undervisningsaktiviteter på programmets emner.

### Navn

Studieprogrammet har ikke endret navn i perioden 2017-2022. Fagmiljøet vurderer programmets navn som dekkende.

## **Læringsutbytte og infrastruktur**

### Innhold og oppbygging

Årsstudiet i pedagogikk er bygd opp av fire emner a 15 studiepoeng.

- 1. semester: PED110 *Innføring i pedagogikk* (15 studiepoeng) og PED112 *Pedagogiske perspektiv på læring* (15 studiepoeng)
- 2. semester: PED111 *Pedagogisk filosofi* (15 studiepoeng) og PED113 *Læring i og for arbeidslivet* (15 studiepoeng)

Tabell 5 viser en oversikt over programmets emner, progresjon og læringsutbytte.

Emne	Læringsutbytte
PED110	<ul style="list-style-type: none"> <li>• har kjennskap til grunnleggande pedagogiske omgrep og problemstillingar</li> <li>• har kjennskap til tradisjonar og historiske linjer innan skule og utdanning</li> <li>• har kjennskap til betydninga av sosiale og kulturelle faktorar for pedagogiske praksisar</li> <li>• kan reflektere over kva som kjenneteiknar pedagogikk som fagområde</li> <li>• kan identifisere sentrale pedagogiske problemstillingar i emnelitteraturen</li> <li>• kan lese og analysere ein akademisk tekst og gjengi tekstane i sitt hovudinnhald</li> </ul>
PED112	<ul style="list-style-type: none"> <li>• har kunnskap om sentrale læringsteoriar og deira relevans for pedagogikk</li> <li>• har forståing for læringsprosessar sin relasjon til sosiale og kulturelle forhold</li> <li>• har kjennskap til historiske og kulturelle variasjonar i syn på sosialisering og oppseding</li> <li>• har innsikt i skriveprosessen si tyding som verktøy for læring</li> <li>• kan bruke ulike teoretiske tilnærmingar for å forstå konkrete læringssituasjonar</li> <li>• kan utvikle og vidareutvikle faglege tekstar i lys av tilbakemelding</li> <li>• kan meistre relevante verktøy knytt til bruk av forskingslitteratur i eigne skriftlege arbeid</li> <li>• kan ta imot konstruktiv tilbakemelding på skriftlege tekstar</li> <li>• kan reflektere over eigen skrive- og læringsprosess</li> <li>• kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver over tid</li> </ul>
PED111	<ul style="list-style-type: none"> <li>• har kunnskap om og forståing for sentrale pedagogisk-filosofiske perspektiv og arbeidsmåtar</li> <li>• har kunnskap om fagområdets eigenart og forhold til pedagogikkfaget generelt</li> <li>• kan anvende eit pedagogisk-filosofisk kunnskapsgrunnlag i drøfting av utdanning, danning, kunnskap, læring og medborgarskap</li> <li>• kan reflektere kritisk over pedagogikkfaget, både i sin teoretiske og praktiske dimensjon</li> <li>• kan diskutere grunnar og føresetnader for pedagogisk praksis</li> <li>• kan kommunisere pedagogisk-filosofisk fagstoff både munnleg og skriftleg</li> </ul>
PED113	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kan gjere greie for ulike perspektiv på forholdet mellom kunnskap, læring og opplæring</li> <li>• kan forstå praktiske læringssituasjonar i lys av ulike teoretiske perseptiv</li> <li>• kan diskutere forholdet mellom formell og uformell læring og opplæring i arbeidslivet</li> <li>• kan diskutere forholdet mellom identitet, læring og arbeid</li> <li>• kan reflektere over forholdet mellom opplæring, læring og syn på kunnskap</li> <li>• kan diskutere praktiske problemstillingar knytt til opplæring og læring</li> <li>• kan bruke faglege omgrep og teori på ein relevant måte</li> <li>• kan diskutere faglege problemstillingar</li> </ul>

Det er fagmiljøets vurdering at beskrivelsen av årsstudiet på programnivå, svarer til de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studentene oppnår i de fire emnene som inngår i programmet (jf. vedlagt studieplan og emneplaner for PED110, PED111, PED112 og PED113). Studentene får en innføring i grunnleggende pedagogiske tema, begreper og prosesser, så vel som øving i pedagogisk refleksjon, kritikk og arbeid med akademiske tekster. Det er også en klar progresjon i programmet, fra innføring i grunnleggende begreper og teorier (PED110, PED111 og PED112), til anvendelse av disse i yrkesrelevante sammenhenger (PED113).

## Infrastruktur

Årsstudiet har tilstrekkelig adgang til utstyr, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester. Alle emner i programmet (PED110, PED111, PED112 og PED113) bruker den digitale infrastrukturen MittUiB (Canvas) aktivt til undervisningsaktiviteter, emneprogresjon, dialog med studenter, oppgaveinnleveringer og informasjon.

Studieprogrammet har et mangeårig og tett samarbeid med Universitetsbiblioteket (UB). UB sine kurs i akademisk redelighet, referansehåndtering, litteratursøk, EndNote o.l. er tilpasset og innpasset i årsstudiets emner og utgjør en viktig del av studieprogrammets opplæring i akademisk skriving.

Den største utfordringen når det gjelder infrastruktur, er egnede lokaler for årsstudiet. Første studieår er årsstudiet sammen med bachelorstudentene. I PED112 er også bachelorstudenter fra spesialpedagogikk en del av studentgruppen. Dermed må undervisningen gjennomføres i store auditorier. Auditorienes rigide arkitektur gjør det krevende å gjennomføre undervisning med studentaktive undervisningsformer og utstrakt dialog mellom underviser og studenter.

## **Undervisnings- og vurderingsformer**

Årsstudiet i pedagogikk legger vekt på å bruke et variert utvalg av undervisnings- og vurderingsformer. En gjennomgang av de fire emnene i programmet viser at valg av arbeidsformer på emnenivå forholder seg til læringsutbyttene på programnivå, og at disse legger til rette for at studentene oppnår læringsutbyttet slik det er formulert. Tabellen nedenfor viser en oversikt over vurdering i de enkelte emnene.

Tabell 6 Vurderingsformer i årsstudiet i pedagogikk

<b>Emne</b>	<b>Vurderingsformer</b>
PED110	Hjemmeeksamen
PED112	Mappevurdering
PED111	Semesteroppgave (essay) og skriftleg skoleeksamen
PED113	Hjemmeeksamen

Vurderingsformene har ikke endret seg i løpet av perioden 2017–2022. Det er ikke muntlig eksamen i årsstudiet. Denne eksamensformen er en del av bachelorprogrammet i pedagogikk.

Mye brukte undervisningsformer er forelesninger i kombinasjon med seminarer, skriveøvelser inkludert skriftlig eller muntlig tilbakemelding, samt gruppearbeid. Sammenheng mellom undervisnings- og vurderingsformer er et viktig prinsipp for studieprogrammet, det vil si at vurderingsform står i forhold til undervisningsaktivitetene. Eksempler på dette er at PED112 har prosessorientert skriving og tilbakemelding på oppgaveutkast som sentral aktivitet, med mappevurdering der de bearbejdede oppgaveutkastene utgjør en vesentlig del. Et annet eksempel er PED111, hvor det arrangeres et eget «skriveverksted» som en del av undervisningen med tanke på semesteroppgaven studentene arbeider med.

Det er fagmiljøets vurdering at undervisnings- og vurderingsformer er tilpasset forventninger skapt ved læringsutbyttebeskrivelsene.

## **Faglig innhold**

### Faglig oppdatert studietilbud

Årstudiet i pedagogikk er et lavere grads disiplinstudium som gir grunnleggende innføring i det mangesidige pedagogiske fagfeltet. Fagmiljøet arbeider stadig med videreutvikling av emnene, blant annet slik at litteraturen er oppdatert og relevant. Innføring i grunnleggende pedagogiske begreper og teorier, så vel som utdanningshistorie og barndomshistorie, styres ikke av endringer i norsk arbeidsliv. Dette er disiplinbaserte basiskunnskaper som studentene trenger for å kunne reflektere pedagogisk (PED110, PED112). I emnet PED111, pedagogisk filosofi, drøftes samfunnsrelevante tema som for eksempel reproduksjon av ulikheter, kjønn og skoleprestasjoner og forholdet mellom offentlig og privat utdanningssektor. I dette emnet knytter fagmiljøet an til samfunnsutviklingen som grunnlag for pedagogisk-filosofisk argumentasjon. I emnet PED113 bygges den pedagogiske basiskunnskapen inn i en drøfting av aktuelle faglige og samfunnsmessige endringer og problemstillinger og konkrete kontekster (for eksempel utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og organisasjoner).

Anbefalt litteratur i alle emnene som inngår i årstudiet balanserer også lærebøker som tar opp klassiske teorier, grunnbegreper og utdannings- og faghistorie, med nyere forskningslitteratur og/eller litteratur som utfordrer og stiller kritiske spørsmål.

Samlet sett er det ikke foretatt endringer i selve programmet som følge av samfunnsutviklingen eller som følge av endringer i arbeidslivet. Snarere er programmets hensikt å utruste studentene med begrepsmessige, teoretiske, historiske og filosofiske innsikter som kan gjøre dem istand til kritisk refleksjon over samfunn og arbeidsliv. Det foretas på den annen side stadig endringer i litteratur og tilnærminger innenfor det enkelte emne, basert på nyere forskning og kunnskapsutvikling innenfor de temaene som det foreleses i.

### Relevans

Årsstudiet i pedagogikk er ikke et grads- eller vitnemålgivende studie, men kan inngå som første året i en bachelorgrad i pedagogikk eller som valgfrie studiepoeng i ein bachelorgrad ved UiB.

Pedagogikk er et bredt fag som kan kombineres på konstruktive måter med en rekke fag og kunnskapsområder. Der PED110, PED111 og PED112 gir studentene grunnleggende innsikter i pedagogikk, som man trenger som en basis i all pedagogisk virksomhet, har emnet PED113 et mer konkret og spesifikk arbeidslivsrelevans. Emnet har tittelen «Læring i og for arbeidslivet», og viser arbeidslivsrelevansen gjennom drøfting av hva pedagogisk kompetanse om læring, kunnskapsutvikling, identitet og samhandling har å si for arbeidet i politiske bevegelser, profesjonsutøvelse, samt opplærings- og innovasjonsarbeid i bedrifter. Den samlede kompetansen studentene opparbeider gjennom årsstudiet kan brukes i ulike organisasjoner, bedrifter og institusjoner hvor oppdragelse, undervisning, veiledning, kunnskapsutvikling og utdanningspolitikk er relevant. I programmets egen beskrivelse heter det:

Årsstudium i pedagogikk kan i kombinasjon med andre fag gi kompetanse for arbeid i offentlig og privat sektor, for eksempel i skulen, i ulike private verksemder, i ideelle organisasjonar og ulike delar av helsevesenet der pedagogisk fagkunnskap er etterspurt.

Relevansen av den faglige kunnskapen som studentene opparbeider på programmet blir belyst i undervisningen i de ulike emnene gjennom eksempler, øvelser, oppgaveformuleringer og problemstillinger som diskuteres.

## Arbeidsomfang

Det er ingen enkeltemner i årsstudiet som er uforholdsmessig belastende. Samlet arbeidsomfang på årsstudiet som helhet er også i tråd med krav til studietilbudet (§ 2-2) i forskriften.

Alle de fire emnene i programmet er på 15 stp. De fleste av består av en forelesningsrekke, kombinert med enten seminargrupper (6-10 stk) eller innlevering av skriftlige oppgaver (3-5 stk). Varierte og studentaktive undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer vektlegges gjennomgående i de ulike emnene i årsstudiet, noe som også er studentenes erfaringer basert på den løpende og deltakende studentevalueringen. På enkeltemner i årsstudiet blir det, som tillegg til forelesninger og seminar, også produsert videoforelesninger på sentrale tema.

Som måltall under planlegging av undervisning og andre aktiviteter, estimerer vi omkring 40 timers arbeidsuke for heltidsstudenter. Fagmiljøet har forsøkt å hente ut data fra studiebarometeret for å undersøke hvor mye tid studentene på årsstudiet oppgir å bruke, men det finnes ikke slike data.

Parallele emner samme semester samkjøres (PED110 og PED112 for høstsemesteret, og PED111 og PED113 for vårsemesteret), ved at timeplaner, innleveringsfrister og undervisningsformer sees i sammenheng. Emner med skriftlige innleveringer går for eksempel parallelt med emner som har seminarvirksomhet med vekt på muntlige læreprosesser. Studenten opplever dermed en bredde av undervisningsformer uten at parallelle emner «går i veien» for hverandre. Slik sørger vi også for en rimelig arbeidsbelastning for studentene måned for måned gjennom studiet.

Anbefalt litteratur består av mellom 600 og 1200 sider tekst pr emne, avhengig av språk (norsk/engelsk), sjanger og vanskelighetsgrad (lærebok eller forskningsartikler), hvordan denne litteraturen brukes og hva slags vurderingsform emnet har. Emne-litteraturens vanskelighetsgrad øker også trinnvis, fra 100 % norskspråklig i PED110 (1. semester) til innslag av engelskspråklige tekster i emner i andre semester. Litteraturen er som nevnt justert etter innspill fra fagfellerereporter.

## **Kobling til forskning**

Fagmiljøet består av aktive forskere som deltar i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og samarbeid, publiserer jevnlig nasjonalt og internasjonalt, bidrar som redaktører og fagfeller for vitenskapelige tidsskrift, og veileder PhD-stipendiater. I studieprogrammet møter studentene forskning på ulike måter:

- gjennom at emneansvarlige eksplisitt forankrer undervisningsopplegg og -former i pedagogisk forskning
- gjennom oppdatert pedagogisk forskningslitteratur
- gjennom undervisning som er basert på forskningsbasert empirisk og teoretisk kunnskap.
- gjennom at undervisere inkluderer konkrete eksempler fra egen og andres forskning i undervisningen.

Studietilbudets kobling til forskning er en viktig faktor i forbindelse med oppnevning av emneansvarlige for enkeltemner og tildeling av oppgaver som forelesninger, seminarlederfunksjoner og veiledning.

## **Internasjonalisering**

Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Årsstudiet i pedagogikk fører ikke til en grad, og studentene kan ikke reise på utveksling som en del av studiet.

## **Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften**

### **Fagmiljøets størrelse**

Fagmiljøet består av seks fast ansatte, hvor alle har førstekompetanse eller toppkompetanse innenfor pedagogikk/utdanningsvitenskap (perioden 2017–2021). Fagmiljøet av fast ansatte har vært relativt stabil de siste årene, og flertallet av de ansatte i førstestilling har vært ansatt i 10 år eller mer. Samlet sett har fagmiljøet både bred pedagogisk kompetanse og faglig spisskompetanse som dekker emnene PED110, PED111, PED112 og PED113.

Program- og emneansvar utøves av ansatte med toppkompetanse eller førstekompetanse. En del av undervisning og seminar utføres av stipendiater, post docs og ikke minst av timeansatte.

Det er vår vurdering at fagmiljøet tilknyttet studietilbudet i seg selv har en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart. Miljøet er kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet. Vi dekker også krav om at 50 prosent av årsverkene tilknyttet årsstudiet i pedagogikk er ansatte i hovedstilling ved institusjonen, og videre dekkes de kompetansekravene som forskriften stiller til årsverkene med god margin.

Selv om kravene til kompetanse og stabilitet er dekket, er det en vesentlig sårbarhet ved programmet som ikke kommer frem av en spesifikk beskrivelse av fagmiljøets størrelse innenfor et enkelt program. Det fagmiljøet som er ansvarlig for alle emnene i årsstudiet, er det samme fagmiljøet som er ansvarlig for alle emnene i bachelorprogrammet i pedagogikk ved IPED, så vel som alle emnene i instituttets to masterprogram i pedagogikk (heltid og deltid). Til sammen utgjør dette en emneportefølje på 18 emner (2 x 60 stp emner, ett 5 stp emne og 15 x 15 stp emner) om vi forholder oss til perioden 2017-2022, og 19 emner om vi forholder oss til dagens situasjon hvor emnet PED210 (15stp.) nylig er opprettet og i drift fra og med våren 2023. Ett av BA-programmets emner (PED112) er i tillegg en del av instituttets BA-program i spesialpedagogikk, ett emne er åpent for internasjonale studenter (PED200) og ett emne er åpent for fakultetets BA-studenter (PED115). Til sammen gjør dette arbeidsbelastningen for de fast ansatte særdeles høy. Emneansvarlige på årsstudiet er nærmest uten unntak også emneansvarlige på bachelor- og masterstudier, veileder, underviser og sensurer på et svært mangesidig og bredt utvalg tema og felt. Selv om forskriftsfestede kompetansekrav innenfor hvert enkelt program er dekket, er det en sårbarhet til stede om vi ser de tre programmene som fagmiljøet har ansvar for å drifte i sammenheng.

### **Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse**

Alle faste ansatte har relevant og godkjent utdanningsfaglig kompetanse. Midlertidige ansatte (stipendiater, post docs og timeansatte) har også solid utdanningsfaglig kompetanse, da disse har lærerutdanning, mastergrad i pedagogikk eller doktorgrad i pedagogikk eller utdanningsvitenskap.



## **Faglig ledelse**

Studieprogrammet har en faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og utvikling av programmet. Den faglige ledelsen på programnivå ivaretas av programansvarlig, og på emnenivå av emneansvarlige. Dette er ansvarsområder som går på omgang blant de fast ansatte i fagmiljøet. Programansvarlig har blant annet ansvar for å legge til rette for jevnlig fagmøter, fordeling av ressurser på programmets ulike emner, utvikling og kvalitetssikring i nært samarbeid med administrasjon og instituttledelse.

Eventuelle større endringer i programmet er et resultat av de fast ansattes kollektive faglige vurderinger basert på løpende studentevalueringer gjennom semestrene og baserte på emneansvarliges erfaringer og ønsker for utvikling. Programsensorrappporter fra fagfellene er et annet eksempel på ressurser som ansatte ved studieprogrammet bruker i arbeidet med kvalitetssikring og kontinuerlig utvikling av studiet.

Både instituttet og fakultetet har undervisningsutvalg hvor utdanningssaker blir diskutert og kvalitetssikret. Større endringer eller problemer blir også diskutert og kvalitetssikret i fakultetsstyret. Programansvarlig deltar i undervisningsutvalget ved Institutt for pedagogikk, samt har kontakt med dekan for undervisning og studieadministrasjonen, noe som sikrer informasjonsflyt og transparens i kvalitetssikringsprosessene.

## **Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse**

Fagmiljøets seks ansatte med topp- og førstekompetanse innenfor pedagogikk/utdanningsvitenskap har en solid fagspesifikk kompetanse som til sammen dekker den bredden i tema og perspektiver som årsstudiet tilbyr.

Tematisk strekker kompetansen seg fra utdanningshistorie (jf. PED110) til aktuelle utdanningspolitiske tema (jf. PED110 og PED111), fra undervisnings, lærings- og motivasjonsforskning (jf. i PED110 og PED112) i arbeidsliv og profesjoner (jf. PED113), til pedagogiske grunnlagsspørsmål og pedagogisk filosofi (jf. PED110 og PED111). Fagmiljøet dekker med det bredden i tema og perspektiver som årsstudiet tilbyr. Ulike metodiske tilganger er også godt representert, fra kvalitative feltstudier, historisk metode, teksttolkning og dokumentanalyser til kvantitative forskningsmetoder.

## **Internasjonalt og nasjonalt samarbeid**

Ansatte i fagmiljøet deltar i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for de ansattes kompetanse, og dermed også for studietilbudet.

Konkrete eksempler på nettverk er nasjonale og nordiske nettverk knyttet til kultur- og historiefag og nasjonale og internasjonale nettverk knyttet til pedagogisk filosofi som har relevans for emnene PED110 og PED111, samt internasjonalt nettverk knyttet til utdanningspolitikk som også har relevans for de samme emnene. Ansatte har dessuten selv skrevet fagbøker som blant annet brukes i PED110.

## **Tabeller**

1. Søkning og opptak til årsstudiet i pedagogikk 2017–2022
2. Hvor mange prosent som har gjennomført 0, 15, 30, 45 og 60 stp. totalt blant emnene.
3. Hvor mange studiepoeng studentene på kullet produserte i snitt blant emnene
4. Hvor stor andel av studentene som har produsert hhv. 0, 15, 30, 45 eller 60 studiepoeng
5. Årsstudiets emner, progresjon og læringsutbytte
6. Vurderingsformer i årsstudiet i pedagogikk

## **Vedlegg**

1. Studieplan for årsstudiet i pedagogikk
2. Fagfellerapporter fra eksterne fagfeller
3. Årlige evalueringsrapporter fra programansvarlige
4. Emneplan for PED110
5. Emneplan for PED111
6. Emneplan for PED112
7. Emneplan for PED113
8. Emneevalueringer med studentundersøkelser (3-årig syklus), hentet fra Studiekvalitetsdatabasen: <https://kvalitetsbasen.app.uib.no/>

# Studieplan for ÅRPED Pedagogikk, årsstudium (</nb/studier/%C3%85RPED/>), vår 2023

## Omfang og studiepoeng (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#omfang-og-studiepoeng>)

1 år

## Fulltid/deltid (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#fulltid-deltid>)

Fulltid

## Undervisningsspråk (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#undervisningsspr-k>)

Norsk

## Studiestart - semester (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#studiestart---semester>)

Haust

## Mål og innhald (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#m-l-og-innhald>)

Årsstudiet omhandlar eit utval av tema som strekkjer seg frå individets læring til korleis globale utdanningspolitiske trendar påverkar utviklinga av det norske utdanningssystemet. Det handlar om ulike perspektiv på læring og undervising, faglege og etiske problemstillingar knytt til pedagogiske aktivitetar, pedagogiske grunnlagsspørsmål knytt til danning, rettferd og ulikskap, og utdanning i eit samfunn i endring. Dette er emne som ikkje berre er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjonar, men og i arbeidslivet og i samfunnet generelt. Målet med programmet er å fremje studentane sin kunnskap om og forståing for pedagogiske prosessar og utfordringar. Gjennom studiet skal studentane tileigne seg eit teoretisk grunnlag for pedagogisk arbeid, og lære om korleis oppseding, undervising og utdanning blir påverka av sosiale, politiske og økonomiske vilkår.

## Læringsutbyte (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#laringsutbyte>)

*Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:*

## Kunnskapar

### Studenten ..

- har kunnskap om og forståing for sentrale tema innan fagområdet pedagogikk.
- har kunnskap om og forståing for fagområdet sin eigenart og historie.
- har kjennskap til relevante faglege og etiske problemstillingar.

## Ferdigheiter

### Studenten ..

- kan analysere og reflektere over spørsmål og tema knytt til sentrale pedagogiske tema, omgrep og prosessar.
- kan halde seg oppdatert på fagområdet pedagogikk
- kan søke, behandle og vurdere kunnskap på fagfeltet

## Generell kompetanse

### Studenten..

- kan skrive ein resonnerande tekst og beherske fagområdet sine normer for dokumentasjon.
- kan arbeide både sjølvstendig og saman med andre.
- kan kommunisere om og formidle faglege tema både skriftleg og munnleg

## Opptakskrav (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#opptakskrav>)

### Generell studiekompetanse

## Rekkefølge for emne i studiet (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#rekkefolge-for-emne-i-studiet>)

1. semester: [PED110](/nb/emne/PED110) (</nb/emne/PED110>) *Innføring i pedagogikk* (15 sp) og [PED112](/nb/emne/PED112) (</nb/emne/PED112>) *Pedagogiske perspektiv på læring* (15 sp)

2. semester: [PED111](/nb/emne/PED111) (</nb/emne/PED111>) *Pedagogisk filosofi* (15 sp) og [PED113](/nb/emne/PED113) (</nb/emne/PED113>) *Læring i og for arbeidslivet* (15 sp)

## Undervisningsmetodar (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#undervisningsmetodar>)

Undervisninga på årsstudiet inneheld ei rekkje undervisningsformar, til dømes førelesingar, seminar, oppgåveskriving, rettleiing og litteraturstudium. Deler av skrive- og læringsaktiviteten vil skje i form av datastøtta samarbeidslæring. Det blir lagt opp til aktiv deltaking og kunnskapsdeling mellom studentar og lærarar.

## Vurderingsformer (</nb/studier/%C3%85RPED/plan#vurderingsformer>)

Årsstudiet nyttar ulike vurderingsformer, til dømes mappevurdering, heimeeksamen og skuleeksamen.

## **Karakterskala** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#karakterskala)

A-F

## **Grunnlag for videre studium** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#grunnlag-for-videre-studium)

Det vil være mogleg å fortsetje på bachelorprogrammet i pedagogikk frå dette årsstudiet

## **Evaluering** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#evaluering)

Bachelorprogrammet blir kontinuerleg evaluert i tråd med retningslinene for kvalitetssikring ved UiB. Emne- og programevalueringar finn ein på kvalitetsbasen.uib.no. I tillegg vil programmet fylgje Det psykologiske fakultet sine retningslinjer for deltakande evaluering.

## **Programansvarleg** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#programansvarleg)

Institutt for pedagogikk

## **Administrativt ansvarleg** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#administrativt-ansvarleg)

Det psykologiske fakultet

## **Kontaktinformasjon** (/nb/studier/%C3%85RPED/plan#kontaktinformasjon)

[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

1. desember 2020

## PROGRAMSENSORRAPPORT FOR BACHELORPROGRAMMET I PEDAGOGIKK VED UNIVERSITETET I BERGEN (UiB)

### Innledning

Oppdraget som programsensor er fireårig, med oppstart høsten 2019. Programsensorordningen skjer med utgangspunkt i retningslinjene for programsensor (Handbok for kvalitetssikring, UiB). I år skal Institutt for pedagogikk evaluere hele bachelorprogrammet og det leveres en femårig rapport ved årsskiftet. Oppdraget som programsensor er knyttet til dette arbeidet og formålet er å bidra til å se praksisen til instituttet med et blikk utenfra.

Dette er den andre rapporten som programsensor. Særlig fokus i rapporten er på praksiser og dokumenter fra 2020. Det kom frem i oppdragsbestillingen at det er ønskelig å vurdere følgende temaer innenfor bachelorprogrammet i pedagogikk:

- Læringsutbytte
- Undervisnings- og vurderingsformer

Bestillingen har i denne omgang vært særlig rettet mot forholdet mellom emnebeskrivelsene og læringsutbytte i tillegg til undervisnings-, lærings og vurderingsformer, begge deler sett opp mot programplanen. Sentrale dokumenter har inngått i materialet er emnebeskrivelsene<sup>1</sup> slik de fremgår på UiBs nettsider og et utvalg av sentrale dokumenter. Dette med bakgrunn kravene som fremkommer i studietilsynsforskriften, nærmere bestemt §2-2.

Følgende dokumenter har vært tilgjengelig for programsensor:

- Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia (mai 2013), UiB
- STRATEGI 2016–2022, Strategidokument ved Det psykologiske fakultet, UiB
- Studieplan for BAPS-PED Pedagogikk, bachelor, 3 år, haust 2020
- Mal for progamevaluering, UiB
- Emneplan [PED110](#) Innføring i pedagogikk
- Emneplan [PED111](#) Pedagogisk filosofi
- Emneplan [PED112](#) Pedagogiske perspektiv på læring
- Emneplan [PED113](#) Læring i og for arbeidslivet
- Emneplan [PED115](#) Skulens læringsmiljø
- Emneplan [PED116](#) Pedagogisk kompetanse
- Emneplan [PED200](#) Education in a changing society

---

<sup>1</sup> De obligatoriske emnene Ex. Phil., Ex. Fac. (EXFAC03P) og PSYK202 (Metode) er ikke vurdert i rapporten.

- Emneplan [PED 212](#) (Bacheloroppgåve i pedagogikk)

Programsensor har også hatt tilgang til samtlige emner på Canvas (Mitt UiB) for vår og høst 2020. Emnene er vurdert med utgangspunkt i programmets overordnede nettsider, publiserte emner for 2020 (vår og høst) og emnene i Canvas. Dette danner til sammen et helhetlig bilde av programmet og sikrer innsyn i selve organiseringen av programmet. Konklusjonene i denne rapporten bør sees opp mot konklusjonen i rapporten for 2019 der intervjumateriale inngikk i grunnlagsmaterialet.

#### Nærmere fokus for evalueringen

I kravene til studietilbudet i Studietilsynsforskriften (§2-2 Krav til studietilbudet) fremgår følgende når det gjelder a) læringsutbytte og infrastruktur og b) undervisnings- og vurderingsformer:

##### *a. Læringsutbytte og infrastruktur<sup>2</sup>*

*Pkt. 4 i Studieforskriften: «Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet».*

Det første hovedspørsmål som besvares i denne rapporten er følgende: **Uttrykker læringsutbyttet på programnivå på en god måte de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studenten har oppnådd i emnene som inngår i programmet?** Et mål i rapporten er å vurdere sammenhenger og forholdet mellom overordnet studieplan og innholdet i emnebeskrivelsene. I rapporten vil det gjøres rede for og diskuteres i hvilken grad emnene, sammen med progresjonen fra semester til semester, fører fram til tilfredsstillende læringsutbytte for hele det treårige studieløpet.

##### *b. Undervisnings- og vurderingsformer*

*Pkt. 5 i studieforskriften. «Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen».*

Det andre hovedspørsmålet som vil besvares i denne rapporten er: **Hvordan er forholdet mellom undervisnings-, lærings- og vurderingsformer og mulig læringsutbytteoppnåelse for studentene?**

Her vil det gjøres en nærmere vurdering av om disse i tilstrekkelig grad legger til rette for at studentene oppnår læringsutbyttet som er beskrevet for hele studieløpet.

Programprofil for BAPS-PED Pedagogikk, 3-årig, høst 2020<sup>3</sup>

Studieplanen for det 3-årige bachelorprogrammet i pedagogikk har følgende mål, innhold og læringsutbytte:

#### ***Mål og innhold***

---

<sup>2</sup> Infrastruktur er ikke vurdert i denne rapporten.

<sup>3</sup> <https://www.uib.no/studier/BAPS-PED/plan>

*Utdanning, kunnskap, læring og undervisning er sentrale tema i bachelorprogrammet i pedagogikk. Dette er tema som ikkje berre er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjonar, men og i arbeids- og samfunnslivet generelt. Studiet tar opp desse tema og drøfter dei filosofisk, teoretisk og i lys av samfunnsendringar.*

*Målet med programmet er å fremje studentane sin kunnskap, forståing og handlingskompetanse knytt til pedagogiske utfordringar og praksisar. Det skal kvalifisere studentane til å organisere, gjennomføre og vurdere formidlings-, opplærings- og undervisningstiltak i utdanningsinstitusjonar, bedrifter og organisasjonar.*

### **Læringsutbyte**

*Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:*

*Kunnskapar:*

*Kandidaten*

- *har kunnskap om og forståing for sentrale tema innan fagområdet pedagogikk.*
- *har kunnskap om og forståing for fagområdet sin eigenart og historie.*
- *har kjennskap til relevante fag- og yrkesetiske problemstillingar.*
- *kan halde seg oppdatert på fagområdet pedagogikk.*

*Ferdigheiter:*

*Kandidaten*

- *kan analysere og reflektere over spørsmål og tema knytt til læring og utdanning.*
- *kan nytte fagstoff i planlegging, implementering, vidareutvikling og vurdering av opplærings- og utdanningstiltak.*
- *kan søke, behandle og vurdere kunnskap og informasjon kritisk.*

*Generell kompetanse:*

*Kandidaten*

- *kan skrive ein resonnerande tekst og beherske fagområdet sine normer for dokumentasjon.*
- *kan arbeide både sjølvstendig og saman med andre i ei gruppe.*
- *kan utføre prosjektbasert arbeid og planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver som strekker seg over tid.*
- *kan kommunisere om og formidle faglege tema både skriftleg og munnleg.*

Vurdering av læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå i forhold til emnebeskrivelser  
I denne del av evalueringen vil det være fokus på læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå sett opp mot læringsutbyttebeskrivelsene slik de kommer til uttrykk i publiserte emner på institusjonens nettsider. Nedenfor er emnene og læringsutbyttebeskrivelsene samlet i tabellform:



Emnekode/emne	Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
	<i>Studenten</i>	<i>Studenten</i>	<i>Studenten</i>
<b>PED110 Innføring i pedagogikk (15 st.p.)</b>	-har <i>kjennskap til</i> grunnleggande pedagogiske omgrep og problemstillingar -har <i>kjennskap til</i> tradisjonar og historiske linjer innan skule -har <i>kjennskap til</i> utdanning og betydinga av sosiale og kulturelle faktorar for pedagogiske praksisar	-kan <i>reflektere over</i> kva som kjenneteiknar pedagogikk som fagområde, -kan <i>identifisere</i> sentrale pedagogiske problemstillingar i emnelitteraturen	-kan <i>lese og analysere</i> ein akademisk tekst og <i>gjengi</i> tekstane i sitt hovudinnhald
<b>PED111 Pedagogisk filosofi (15 st.p.)</b>	-har <i>tileigna seg kunnskap om og forståing</i> for sentrale pedagogisk-filosofiske perspektiv og arbeidsmåtar -har <i>kunnskap om</i> fagområdets eigenart og forhold til pedagogikkfaget generelt	-kan <i>anvende</i> eit pedagogisk-filosofisk kunnskapsgrunnlag i <i>drøfting</i> av utdanning, danning, kunnskap, læring og medborgarskap og kan <i>reflektere over</i> pedagogikkfaget, både i sin teoretiske og praktiske dimensjon	-kan <i>diskutere</i> grunnar og føresetnader for pedagogisk praksis -kan <i>kommunisere</i> pedagogisk-filosofisk fagstoff både munnleg og skriftleg
<b>PED112 Pedagogiske perspektiv på læring (15 st.p.)</b>	- har <i>kunnskap</i> om sentrale læringsteoriar og deira relevans for pedagogikk -har <i>forståing</i> for læringsprosessar sin relasjon til sosiale og kulturelle forhold -har <i>kjennskap til</i> historiske og kulturelle variasjonar i syn på sosialisering og oppseding -har <i>innsikt i</i> skriveprosessen si tyding som verktoy for læring	-kan <i>bruke</i> ulike teoretiske tilnærmingar for å <i>forstå</i> konkrete læringsssituasjonar -kan <i>utvikle og vidareutvikle</i> faglege tekstar i lys av tilbakemelding -kan <i>meistre</i> relevante verktoy knytt til bruk av forskingslitteratur i egne skriftlege arbeid	-kan <i>gje og ta imot</i> konstruktiv tilbakemelding på skriftlege tekstar -kan <i>reflektere</i> over eigen skrive- og læringsprosess -kan <i>planlegge og gjennomføre</i> arbeidsoppgåver over tid
<b>PED113 Læring i og for arbeidslivet (15 st.p.)</b>	-kan <i>gjere greie for</i> ulike perspektiv på forholdet mellom kunnskap, læring og opplæring -kan <i>forstå</i> praktiske læringsssituasjonar i lys av ulike teoretiske perspektiv -kan <i>diskutere</i> forholdet mellom formell og uformell læring og opplæring i arbeidslivet -kan <i>diskutere</i> forholdet mellom identitet, læring og arbeid	-kan <i>reflektere over</i> forholdet mellom opplæring, læring og syn på kunnskap -kan <i>diskutere</i> praktiske problemstillingar knytt til opplæring og læring	-kan <i>bruke</i> faglege omgrep og teori på ein relevant måte -kan <i>diskutere</i> faglege problemstillingar
<b>PED115 Skulens læringsmiljø (15 st.p.)</b>	-har <i>forståing for</i> psykososiale læringsmiljø -har <i>kunnskap om</i> forutsetningar for, samt utfordringar og problemstillingar knytta til skulen sitt arbeid med det psykososiale læringsmiljøet -har <i>kunnskap om</i> samanhengar mellom det psykososiale læringsmiljøet og barn og unge sin psykiske helse, trivsel og læring - <i>kjenner til</i> sentrale styringsdokument og utdanningspolitikk om det psykososiale læringsmiljøet og psykisk helse og trivsel -har <i>kunnskap om</i> forebyggjande og helsefremmande arbeid i skulen	-kan <i>bruke</i> pedagogiske, psykologiske og sosiologiske teoretiske tilnærmingar for å <i>forstå</i> samanhengar mellom det psykososiale læringsmiljøet og barn og unge sin psykiske helse, trivsel og læring -kan <i>drøfte</i> læraren og skulen si rolle i arbeidet med psykososialt læringsmiljø -kan <i>drøfte</i> læraren og skulens si rolle i det forebyggjande og helsefremmande psykiske helsearbeidet -kan <i>analysere</i> utfordringar og problemstillingar knytta til skulen sitt psykososiale læringsmiljø i ljøs av ulike teoretiske perspektiv -kan <i>reflektere</i> over forutsetningar og utfordringar knytta til psykososialt læringsmiljø i norsk skule	-kan <i>reflektere</i> over psykisk helse og frafallsproblematikk i norsk skule -kan <i>finne og bruke</i> relevante begrep, teoriar og perspektiv til å diskutere forutsetningar for og utfordringar knytta til psykososialt læringsmiljø i norsk skule -kan <i>diskutere</i> aktuell utdanningspolitikk relatert til grunnskule og vidaregåande opplæring
<b>PED116 Pedagogisk kompetanse (5 st.p.)</b>	-kan <i>gjere greie for</i> og drøfte innhaldet i pedagogisk kompetanse -kan <i>gjere greie for og drøfte</i> ulike perspektiv på koplinga mellom utdanning og arbeidsliv -kan <i>drøfte</i> aktuelle politiske og samfunnsmessige rammevilkår for høgare utdanning og arbeidsliv	- <i>meistrer å gjere greie for og begrunne</i> sin pedagogiske kompetanse -kan <i>finne, vurdere og referere til</i> relevant informasjon og bruke denne i arbeidet med å definere og diskutere eit problemområde.	-kan <i>planlegge og gjennomføre</i> arbeid i samarbeid med andre studentar -kan <i>planlegge og presentere</i> munnleg -kan <i>gi fagleg tilbakemelding</i> på medstudentars munnlege framlegg

<b>PED200 Education in a changing society (15 st.p.)</b>	-can <i>explain</i> the main traits of how the Norwegian educational system grew forth -can <i>discuss</i> the function of educational institutions in a modern knowledge and network society locally, nationally and globally -can <i>discuss</i> challenges for education in a complex, diverse society -can <i>keep up to date</i> on social educational research	-can <i>explain and use</i> relevant educational and social perspectives -can <i>find, assess and refer to</i> relevant information and use this when working on a problem for a paper	-can <i>plan and conduct</i> an independent written work -can <i>give scholarly feedback</i> to others' written work
<b>Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:</b>			
<b>PED212 Bachelor- oppgåve i pedagogikk (15 st.p.)</b>	-har <i>tileigna seg</i> kunnskap innanfor eit valt fordjupingsområde -kan <i>gjere greie for</i> pedagogikkfaget si utvikling, fagtradisjonar og plass i akademia	-kan <i>tolke, analysere og vurdere</i> innhald og metode i pedagogisk forskning -kan <i>tenke og arbeide</i> vitskapeleg -kan <i>meistre</i> formelle og faglege krav til eit vitskapeleg arbeid	-kan <i>planlegge og gjennomføre</i> eit større sjølvstendig arbeid -kan <i>kommunisere</i> i eigna former om faglege spørsmål -kan <i>identifisere og handtere</i> forskingsetiske spørsmål -kan <i>reflektere kritisk</i> over faglege problemstillingar

Læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå skal uttrykke det totale læringsutbyttet som studenten skal ha oppnådd etter avsluttet studieløp. Vi kan også si at læringsutbytte «uttrykker mer eller mindre presise beskrivelser av hva studenter skal lære»<sup>i</sup>. Det er omfattende kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som dekkes over et treårig program. Samtidig er kan det være utfordrende å konkret måle disse gjennom ulike læringsaktiviteter og vurderingsformer.

*Kunnskaper* som studenten skal tilegne seg omhandler emnenes innholdsmål som de skal sitte igjen med etter gjennomført bachelorprogram. Dette dreier seg om deskriptorer som tar utgangspunkt i «å tilegne seg kunnskap», «gjøre rede for», «forklare», «diskutere», «kjenne til/ha kjennskap til» eller «ha forståelse for» bestemte temaer innenfor hvert emne. I forhold til de overordnede kunnskapsmålene er områdene totalt sett dekket i emnene som gjennomføres (slik de uttrykt i emnebeskrivelsene på nett). Samtidig benyttes det en rekke ulike kunnskapsbegreper som ikke er helt klargjørende for en som leser emnebeskrivelsene på tvers, eller for en potensiell søker.

*Ferdigheter* innenfor hvert emne handler om «evnen til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver»<sup>ii</sup>. Her skal studentene blant annet «reflektere over», «anvende», «bruke», «drøfte» og «analysere» en rekke teoretiske tilnærminger, utfordringer og problemstillinger knyttet til en rekke ulike temaer. De to første punktene i den overordnede programplanen synes å være godt dekket i læringsutbyttebeskrivelsene for ferdighetsmålene. Kritisk tilnærming til fagstoffet er et av de sentrale punktene for ferdighetstrening i den overordnede programplanen. Dette kommer lite frem i emneplanene, men er uttrykt noe under kompetansemål for bacheloroppgaven (PED212).

*Generell kompetanse* handler om evnen til å anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig måte i ulike (og på tvers av) situasjoner. I programplanen fremkommer det følgende mål: «*skrive ein resonnerande tekst og beherske fagområdet sine normer for dokumentasjon, arbeide både sjølvstendig og saman med andre i ei gruppe, utføre prosjektbasert arbeid og planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver som strekker seg over tid og til slutt kommunisere om og formidle faglege tema både*

skriftleg og munnleg». På bakgrunn av læringsutbytte beskrivelsene for de ulike emnene er den første og de to siste av disse godt formidlet i emnebeskrivelsene og emnene viser en bredde i ulike tilnærminger. Når det gjelder å arbeide selvstendig og i samarbeid med andre er samarbeidsaspektet i relativt liten grad et aspekt i emnene utenom PED116 og PED200. Det kan tolkes dithen at det å «diskutere» kan inneholde et element av samarbeid, men dette ser ikke ut til å være klart kommunisert.

Vurdering av forholdet mellom undervisnings-, lærings- og vurderingsformer og mulig læringsutbytteoppnåelse for studentene

Denne delen av rapporten vil se nærmere på forholdet mellom undervisning-, læringsformer sett opp mot emnebeskrivelsene på nett og presentasjoner av emnene på Canvas (Mitt UiB). Deretter følger en nærmere vurdering av disse.

Emnekode/emne	Undervisningsformer/ emneside	Undervisningsformer/ Canvas (Mitt UiB)	Lærings- og vurderingsformer (emneside og Canvas)
<b>PED110 Innføring i pedagogikk (20H)</b>	Førelsingar og seminar. Forventning at studentane les anbefalt litteratur og deltek i undervisninga.	Forelesninger og seminarrekke i grupper. Bibliotekskurs. Publiserte opptak av videoforelesninger.	*Emneside: Heimeeksamen over 8 dagar, ca 2500 ord.  *Canvas: Hjemmeeksamen (orienteringsvideo)
<b>PED111 Pedagogisk filosofi (20V)</b>	Seminarundervisning i mindre grupper, oppgåveskriving og litteraturstudium. Gruppediskusjon vektlagt i seminarundervisninga.	Forelesninger og seminargrupper. Publiserte opptak av videoforelesninger. Skriveverksted. Nettleksjon.	*Emneside: Eksamen består av to komponentar: Eit <i>fagleg essay</i> og ein 4 timars skriftleg eksamen. Komponentane vektast likt.  *Canvas: <i>Semesteroppgave på selvvalgt problemstilling</i> (maksimalt 3000 or <sup>d</sup> , (referanseliste kommer i tillegg). *Digital skoleeksamen: 4 timer over oppgitte oppgaver. Velge en av oppgavene.
<b>PED112 Pedagogiske perspektiv på læring (20H)</b>	Førelsingar, oppgåveskriving og litteraturstudium. Datastøtta samarbeidslæring. Aktiv deltaking og kunnskapsdeling mellom studentar og lærarar.	Forelesninger og kollokviegrupper. Publiserte videoforelesninger. Skrivekurs (videoer). Innlevering av tre oppgaver om inngår i mappeeksamen.	*Emneside: Vurderingsforma i emnet er mappevurdering.  *Canvas: Eksamen består av en mappe med tekster som leveres (lenke til nærmere informasjon om eksamen)
<b>PED113 Læring i og for arbeidslivet (20V)</b>	Førelsingar, litteraturstudiar og seminar.	Forelesninger. Caseforelesninger. Seminargrupper. Arbeidsoppgaver (m/videolenke). Leseoppdrag før forelesninger.	*Emneside: Vurderingsforma i emnet er heimeeksamen over ei veke.  *Canvas: En ukes hjemmeeksamen
<b>PED115 Skulens læringsmiljø</b>	Førelsingar og seminar.	Forelesninger og seminarer. Videoforelesninger (sanntid) Muntlige studentfremlegg og tilbakemeldinger på seminarane knyttet til ulike temaer. Eget arbeid. Faglig-sosialt seminar.	*Emnesiden: Obligatoriske forhold: -Deltaking i minimum fire seminarer -Eit munnleg framlegg for resten av studentgruppa i seminar -Gje tilbakemelding på medstudentar sine framlegg

		med fysisk fremmøte i seminargruppen. Kort muntlig rapport fra hver seminargruppe i plenum.	-Alle dei obligatoriske undervisningsaktivitetene må vere godkjende før studentane kan fremstille seg til vurdering i emnet.  Eksamen: - Digital skuleeksamen på 6 timar
<b>PED116 Pedagogisk kompetanse</b>	Studentaktive arbeidsformer som seminar og gruppeoppgåver kombinert med munnleg framlegg. Noen introduksjonsforelesingar.	Seminarer med korte introduksjonsforelesninger. Øve på sentrale pedagogiske kompetanser som å samarbeide faglig med andre. Skrivning av logg underveis. Muntlig gruppepresentasjon. Tilbakemelding til medstudenter.	*Emnesiden: Obligatoriske forhold: - Deltaking i alt organisert gruppearbeid -Eit munnleg framlegg for resten av studentgruppa -Gje tilbakemelding på medstudentar sine framlegg -Alle dei obligatoriske undervisningsaktivitetene må vere godkjende før studentane kan fremstille seg til vurdering i emnet.  Eksamen: Ei mappe som inneheld: -Jobbsøknad -Skriftlege notatar og oppsummeringar knytt til gruppa sine presentasjonar -Eigenevaluering
<b>PED200 Education in a changing society</b>	Lectures, seminars and written assignments with feedback from course instructor and fellow students.	Forelesninger og seminarer. Nettbasert veiledning. Oppgaver (3) til innlevering i tillegg til problemformulering ifm. eksamensforberedelser. Bibliotekskurs. Eksamensseminar. Individuell Q&A før eksamen etter avtale.	*Emnesiden: Obligatoriske forhold: -It is compulsory to hand in assignments during the semester.  Eksamen: The exam essay entails writing a paper of approximately 2500 words, based on a research question articulated by the student. To keep the topic and the discussion within the frames of the course the student must draw at least 60 % of the references from the reading list of the course.  *Canvas: Informasjon på eksamensseminaret siste samling. Elles same informasjon som på emnesiden.
<b>PED 212 Bacheloroppgåve i pedagogikk</b>	Førelsingar, grupperettleiing, individuell rettleiing og tilbakemelding på oppgåveutkast.	Seminarrekke om oppgaveskriving. Det tilbys tre innleveringer med mulighet for tilbakemelding (frivillig). Bruk av diskusjonsforum. Moduler knyttet til skriveprosessen. Bibliotekskurs.	*Emnesiden: Eksamen består av to komponentar: Ei bacheloroppgåve og ein munnleg prøve. bacheloroppgåva skal ha eit omfang på ca. 7 000 ord, referansar og appendiks kjem i tillegg. Det blir gitt ein foreløpig karakter på bacheloroppgåva før

			munnleg prøve. Munnleg har ein justerande funksjon. *Canvas: Informasjon om skriveprosessen og krav underveis. Informasjon om gjennomføringen av muntlig eksamen. Lenke til generell side om eksamen.
--	--	--	---

Forelesninger og seminarer er gjennomgående vanlig i alle emnene på bachelorprogrammet. Mange av emnene har andre aktiviteter i tillegg, som for eksempel gruppeveiledning, studentpresentasjoner i grupper, oppgaveseminarer, leseoppdrag, bibliotekskurs m.m. På et av emnene organiseres kollokviegrupper (PED112). Det er uklart om dette erstatter seminarer eller er et supplement, men vurderes uansett som en positiv, studentrettet læringsaktivitet. Basert på vurdering av emnesidene og fagsidene i Canvas (Mitt UiB) legges det opp til en rekke andre studentaktive læringsaktiviteter utover i studieløpet, noen emner i større grad enn andre. Enkelte emner (for eksempel PED200) inneholder obligatoriske oppgaver som klart fremkommer på Canvassidene. Andre emner er det mer uklart om obligatoriske oppgaver er påkrevd eller ikke.

Det er interessant å observere at emnesidene til PED115, PED116 og PED120 inneholder en rekke obligatoriske forhold vedrørende aktiviteter underveis i emnet for at studentene skal kunne fremstille seg til eksamen. Det kan være at dette er noe som er gjort gjeldende fra inneværende semester, men det er uklart om det er tilfelle eller om de andre emnene ikke er oppdaterte på linje med emnene nevnt ovenfor. Det tydeliggjør uansett kravene som stilles til studentene på disse emnene og bidrar til transparens.

Muntlig eksamen tas ikke i bruk som en avsluttende vurdering av hele studieløpet før på PED212, der den har en justerende funksjon. Vanlig eksamensform er enten skriftlig eksamen (hjemmeeksamen eller skoleeksamen) eller mappeeksamen. Mappeeksamen gjennomføres i to av emnene (PED112 og PED116). I et av emnene inngår skriving av essay som eksamensform (PED200).

#### Oppsummering og anbefalinger

I pkt. 4 i Studieforskriften står det: «Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet». Studieforskriften (pkt. 5) påpeker videre at «Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen». Gjennom en vurdering av Programplanen for bachelorprogrammet i pedagogikk og læringsutbyttebeskrivelsene som er presentert på emnesidene er det hovedinntrykket at studietilbudets innhold og oppbygging er tilpasset læringsutbyttet i programmet. Samtidig er det enkelte områder der man kan se nærmere på hvordan en tydeliggjøring av emnene sett under etter er mulig.

Sett utenfra kan det for det første være verdt å diskutere om det er behov for å være mer stringente i valg av kunnskapsbegreper i de ulike emnenes beskrivelser av kunnskapsmålene på emnesidene. Dette kan gjøre det tydeligere ovenfor studentene hva som kreves av kunnskap i løpet av studieløpet. Samtidig kan obligatoriske forhold ved hvert emnet kan med fordel tydeliggjøres i beskrivelsene, slik som er gjort for PED 115. Dette vil bidra til å skape et mer helhetlig bilde av hva som kreves av emnet før man er tatt opp og har tilgang til emnene på Canvas. Et område som er underkommunisert på tvers av emnebeskrivelsene er at ifølge programplanen skal studentene «ha kjennskap til relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger». Etske problemstillinger kunne i større grad vært inkludert i emnebeskrivelsen i for eksempel PED111, PED115 eller PED116. Som nevnt er et av ferdighetsmålene i programplanen at studentene skal kunne «søke, behandle og vurdere kunnskap og informasjon kritisk». Utenom i PED212 (Bacheloroppgave i pedagogikk) er kritiske tilnærminger til fagstoffet i liten grad behandlet i emnebeskrivelsene. Dette er et punkt som fagmiljøet kan vurdere skal i større grad behandles underveis i studiet og innlemmes i ett eller flere emneplaner.

Når det gjelder undervisnings-, lærings- og vurderingsformer gjelder det å sikre at studentene får bredest mulig kunnskap, ferdigheter og grunnleggende kompetanse ved avsluttet program. Derfor bør et studieprogram inneholde ulike innholdskomponenter og studentaktiviteter, også i forhold til vurderingsformer. Totalt sett er det i stor grad hjemmeeksamen og skoleeksamen som gjennomføres i studieløpet. Det er grunn til å spørre seg om vurderingsformene i større grad kan varieres for å fange opp helheten i kunnskaper, ferdigheter og kompetanse som tilegnes underveis i bachelorprogrammet. Her kan vurderes større grad bruk av f.eks. muntlig eksamen, mappeeksamen, gruppeeksamen og andre vurderingsformer til sammen måler et bredere spekter av kunnskaps-, ferdighets- og kompetansemål.

Undervisningsformene som benyttes i programmet er allerede påpekt. Det er i stor grad kombinasjonen av seminar og forelesning som er gjennomgående i emneplanene, og i mindre grad andre typer undervisning. Med bakgrunn i emnesidene på Canvas (Mitt UiB) er bildet imidlertid mer heterogent. Her bør man uansett vurdere å diskutere hvilke studentaktive læringsformer som er i bruk og dele flere erfaringer på tvers av emner. Blant annet er gir de mange nettbaserte løsningene som er tatt i bruk siste året nye muligheter for utvikling også når studie- og undervisningshverdagen blir normalisert.

---

<sup>i</sup> Aamodt, P. O., Prøitz, T. S., Hovdhaugen, E., & Stensaker, B. (2007). *Læringsutbytte i høyere utdanning: En drøfting av definisjoner, utviklingstrekk og måleproblemer*.

<sup>ii</sup> Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (2011). *Kvalifikasjonsrammeverket redegjør for ulike typer ferdigheter – kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter*.

Jeffrey B. Hall, Universitetet i Oslo  
Programsensor ved Institutt for pedagogikk,  
Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen (UiB)

1. desember 2019

## **PROGRAMSENSORRAPPORT FOR BACHELORPROGRAMMET I PEDAGOGIKK VED UNIVERSITETET I BERGEN (UiB)**

### **Innledning**

Oppdraget som programsensor er fireårig, med oppstart høsten 2019. Programsensorordningen skjer med utgangspunkt i retningslinjene for programsensor (Handbok for kvalitetssikring, UiB).

I forkant av denne første rapporten i programsensorperioden ble ulike fokusområder diskutert med representant for kollegiet ved Institutt for pedagogikk (UiB). Det kom frem at det er ønskelig med fokus på følgende temaer:

- studentenes erfaringer med/opplevelser av å være student på studieprogrammene i pedagogikk, særlig lavere grad
- studentenes muligheter for medvirkning, tilhørighet, læringsmiljø osv.

Programsensoroppdraget har i denne omgang vært særlig rettet mot studentenes opplevelser av gjennomføringen av bachelorprogrammet i pedagogikk (BAPS-PED Pedagogikk). I tillegg er deres muligheter for medvirkning, følelse av tilhørighet og opplevelse av læringsmiljøet vurdert. De ansattes oppfatninger av de samme punktene er også tatt med i vurderingen. Studentenes og de ansattes oppfatninger er vurdert opp mot evalueringssystemene som er på plass sentralt ved UiB, ved fakultetet og i hvordan disse er iverksatt på de ulike emnene på programmet. Det faglige innholdet i studiet har ikke vært et fokusområde i denne omgang men danner en innramming av hele vurderingen. Hovedstrukturen og programprofil er derfor gjengitt i del 2 av rapporten.

Følgende dokumenter har vært tilgjengelig for programsensor:

- Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia (mai 2013), UiB
- STRATEGI 2016–2022, Strategidokument ved Det psykologiske fakultet, UiB
- Deltakende evaluering, Notat fra arbeidsgruppe 13. mars 2013, Det psykologiske fakultet, UiB
- Studieplan for BAPS-PED Pedagogikk, bachelor, 3 år, haust 2019
- Studentevalueringer PED111 (V2018, V2019) og PED113 (V2018)
- Emneplan og timeplan PED110, Innføring i pedagogikk, haust
- Emneplan PED111, Pedagogisk filosofi, vår

- Emneplan og timeplan PED112, Pedagogisk perspektiv på læring, haust
- Emneplan PED113, Læring i og for arbeidslivet, vår
- Emneplan og timeplan PED115\*<sup>1</sup>, Skulens læringsmiljø, haust
- Emneplan PED116\*, Pedagogisk kompetanse, vår
- Emneplan og timeplan PED200, Education in a Changing Society, haust
- Emneplan PSYK202, Metode, vår
- Emneplan PED212, Bacheloroppgåve I pedagogikk, vår

Programsensor har også hatt tilgang til høstens emner på Canvas (Mitt UiB). Dette sikrer innsyn i selve organiseringen av programmet som et nødvendig supplement til emneplanene og øvrig skriftlig dokumentasjon.

I tillegg til den skriftlige dokumentasjonen som ble fremlagt ble det gjennomført intervjuer med et utvalg av ansatte og studenter ved instituttet. Nærmere bestemt gjennomførte programsensor individuelle intervjuer med fem ansatte samt to gruppeintervjuer med totalt fem studenter fra to ulike kull ved bachelorprogrammet. Intervjuene ble gjennomført 21. og 22. oktober ved UiB og hvert intervju varte ca. en time. Til sammen danner skriftlig dokumentasjon, intervjumaterialet og emnebeskrivelsene på nett og i Canvas grunnlaget for rapporten.

### **Programprofil for BAPS-PED Pedagogikk, 3-årig, høst 2019<sup>2</sup>**

Studieplanen for det 3-årige bachelorprogrammet i pedagogikk har følgende mål, innhold og læringsutbytte:

<p><b>Mål og innhold</b></p> <p>Utdanning, kunnskap, læring og undervisning er sentrale tema i bachelorprogrammet i pedagogikk. Dette er tema som ikkje berre er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjonar, men og i arbeids- og samfunnslivet generelt. Studiet tar opp desse tema og drøfter dei filosofisk, teoretisk og i lys av samfunnsendringar.</p> <p>Målet med programmet er å fremje studentane sin kunnskap, forståing og handlingskompetanse knytt til pedagogiske utfordringar og praksisar. Det skal kvalifisere studentane til å organisere, gjennomføre og vurdere formidlings-, opplærings- og undervisningstiltak i utdanningsinstitusjonar, bedrifter og organisasjonar.</p>
<p><b>Læringsutbytte</b></p> <p>Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:</p>

<sup>1</sup> \* PED115 og PED116 er valgemner

<sup>2</sup> <https://www.uib.no/studier/BAPS-PED/plan>



### *Kunnskapar:*

#### Kandidaten

- har kunnskap om og forståing for sentrale tema innan fagområdet pedagogikk
- har kunnskap om og forståing for fagområdet sin eigenart og historie
- har kjennskap til relevante fag- og yrkesetiske problemstillingar
- kan halde seg oppdatert på fagområdet pedagogikk

### *Ferdigheiter:*

#### Kandidaten

- kan analysere og reflektere over spørsmål og tema knytt til læring og utdanning
- kan nytte fagstoff i planlegging, implementering, vidareutvikling og vurdering av opplærings- og utdanningstiltak
- kan søke, behandle og vurdere kunnskap og informasjon kritisk

### *Generell kompetanse:*

#### Kandidaten

- kan skrive ein resonnerande tekst og beherske fagområdet sine normer for dokumentasjon.
- kan arbeide både sjølvstendig og saman med andre i ei gruppe.
- kan utføre prosjektbasert arbeid og planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver som strekker seg over tid.
- kan kommunisere om og formidle faglege tema både skriftleg og munnleg.

Studentens deltakelse i evaluering av programmet og gjennomføringen av de enkelte emnene er avgjørende for en videreutvikling av studiekvaliteten. Det fremgår derfor av studieplanen for BAPS-PED Pedagogikk at «bachelorprogrammet blir kontinuerlig evaluert i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring ved UiB. Emne- og programevalueringar finn ein på kvalitetsbasen.uib.no». Før vurdering av bachelorprogrammet blir presentert vil det i følgende del av rapporten bli redegjort for evalueringssystemet for studiekvalitet ved Fakultet for psykologi og Institutt for pedagogikk.

### **Evalueringssystemet for studiekvalitet ved Fakultetet i psykologi og Institutt for pedagogikk ved UiB**

På bakgrunn av arbeidsgruppens notat ved Det psykologiske fakultet (mars 2013) ble et overordnet prinsipp om «deltakende evaluering» (DE) anbefalt som fremgangsmåte for å sikre god evalueringsspraksis i utdanningen.

Hovedpunktene i notatet kan oppsummeres slik:

- For å kunne utvikle en intern kvalitetskultur rundt evalueringspraksis må prinsippet om DE få støtte på alle nivå
- I samarbeid med studentrepresentant legges dokumentasjon ut i studiekvalitetsdatabasen etter hver evaluering
- Alle emner evalueres hver gang de gjennomføres
- Informasjon om DE gis på alle informasjonsmøter for nye studenter
- Ved oppstart av emner orienteres det om sist gjennomførte evaluering og gjennomføringen av den
- PSU bør være en pådriver for implementering av DE
- Arbeidsdeling mellom emneansvarlig/administrativt personale må være klar og rutine (for DE) fremgår av årshjul

Kvalitetsutvalget for utdanning og evaluering (KUE) anbefalte i møte oktober 2014 at DE legges til grunn som en overordnet praksis for fakultetets evalueringsarbeid. Videre fikk anbefalingene til KUE støtte i styremøte ved fakultetet november 2014.

I den følgende vurderingen av studentenes og de ansattes oppfatninger av gjennomføringen og kvaliteten ved bachelorprogrammet i pedagogikk studert. Vurderingen er basert på fremlagt skriftlig dokumentasjon, emnesider på nett og læringsplattformen Canvas, som sees opp mot de inntrykk som intervjumaterialet danner.

### **Studentevalueringer PED111 (V2018, 2019) og PED113 (V2018)**

Det er av interesse for helheten i rapporten å se på tidligere gjennomførte studentevalueringer fra ulike emner i bachelorprogrammet. Evalueringer som var tilgjengelig for programsensor var for PED111 (V2018, V2019) og PED113 (V2018). Evalueringene gir innblikk i et hvordan et utvalg av tidligere studentkull har gitt tilbakemelding på følgende områder i disse emnene: forelesninger, seminarer, litteratur og læringsplattform Canvas (Mitt UiB).

I PED111 har totalt 140 studenter besvart evalueringsskjema. Hovedinntrykket her er at studentene var gjennomgående fornøyde med både forelesninger og seminarer. Screencast (videoforelesninger) trekker de frem som særlig positivt og som et nyttig supplement til de vanlige forelesningene. Seminarene har de et mer variert inntrykk av. Et poeng som flere trekker frem som kunne forbedres var å unngå skifte på seminarledere underveis i gjennomføringen av emnet. Andre er mer positive og ser på skifte av seminarledere som nyttig og at det skaper variasjon. Pensumlitteraturen oppfattes av de fleste som overkommelig selv om enkelte studenter mener at litteraturen på engelsk er noe utfordrende.

Når det gjelder PED113 er antall evalueringer noe begrenset i forhold til i PED111. Forelesningene får gjennomgående positiv respons fra studentene. De oppfatter også

seminarene som nyttige i forhold til å kunne få bearbeidet fagstoffet som tas opp på forelesningene. Studielitteraturen oppfattes som noe krevende, særlig når det gjelder fagartikler på engelsk. I denne forbindelse oppleves forelesninger på norsk som nødvendig og givende.

### **Vurdering av programmets gjennomføring, læringsmiljø, tilhørighet og muligheter for studentmedvirkning på bachelorprogrammet**

Som en del av grunnlaget for denne rapporten ble det gjennomført intervjuer med et utvalg ansatte og studenter. Intervjuene med de ansatte og med studentene var rettet mot følgende temaer:

- generell oppfatning av bachelorprogrammet i pedagogikk
- oppfatning av undervisning i de ulike emnene
- bruk av læringsplattformen Canvas
- veiledningsprosessene i de ulike emnene
- oppfølging av studenter og bruk av kvalitetssystemer
- omleggingen av studiet til dagens program<sup>3</sup>

Det administrative og faglige personalet ved Institutt for pedagogikk er generelt fornøyd med gjennomføringen av bachelorprogrammet i pedagogikk. De rapporterer om gode søkertall til studiet, noe som nødvendigvis har ført til en betydelig omlegging av studiets oppbygning og gjennomføring. En utfordring som ble nevnt var å lage tydelig nok innramming av de ulike emnene slik at det ikke er for stor grad av overlapping. Dette gjelder særlig på det første året av bachelorløpet. Seminarene har noe lavt oppmøte blant studentene og er ikke obligatoriske. Dette er noe utfordrende rapporterer de ansatte, men oppfatter seminarene som viktige arenaer for å bearbeide fagstoffet fra forelesningene og legge til rette for arbeid med ulike studenttekster og oppgaver.

Basert på intervjuene er hovedinntrykket at også studentene har en positiv oppfatning av programmet og gjennomføringen av undervisningen. De føler seg godt ivaretatt og oppfatter de ansatte som faglig engasjerte og imøtekomende, både på samlingene og gjennom kontakt mellom forelesninger og seminarene. Det legges opp til stor grad av selvstudier slik at egeninnsats er en avgjørende faktor for å komme seg gjennom de ulike emnene. Abstraksjonsnivået på de ulike emnene oppfattes som noe ulikt av studentene, med andre ord at noen emner er mer krevende enn andre. Det gjelder både det faglige innholdet på forelesningene og studielitteraturen. De har god erfaring med tilrettelegging og gjennomføring av både skoleeksamen og hjemmeeksamen.

I likhet med de fagansatte nevner studentene at en av utfordringene er at det er stor forskjell på forelesninger og seminarer. De ser ut til å være tilfreds med det faglige utbyttet av forelesningene. Oppmøte på seminarene er lavt sammenliknet med forelesningene, noe

---

<sup>3</sup> Dette spørsmålet ble stilt til de ansatte og ikke til studentrepresentantene.

som kan være utfordrende. Andre studenter mener at forelesningene og seminarene er godt samkjørte. Samtidig forteller flere av studentene at det er stor variasjon i hvor godt medstudenter er forberedt i forkant av seminarene, noe de opplever som problematisk når det legges opp til aktiviteter som krever samarbeid. Utbyttet av seminarene vurderes derfor som noe begrenset etter noen av studentenes oppfatning. Dette gjelder i større grad for studentene som er tidlig i programløpet enn de som nylig har gjennomført studiet.

Studiet oppfattes som fleksibelt slik at det kan gjennomføres av studenter som er i ulike livssituasjoner. Samtidig er studentene åpne for å innføre større grad av obligatorisk deltakelse på ulike samlinger på programmet. Det har likevel vært noe uklart for studentene hva som er obligatoriske og hva som ikke er obligatoriske studieaktiviteter.

Canvas (Mitt UiB) er et sentralt verktøy i den pedagogiske og praktiske tilretteleggingen av bachelorprogrammet. En gjennomgang av de ulike emnene som ligger på læringsplattformen viser at det anvendes svært forskjellig fra emne til emne. Dette bekrefter også intervjuene med både de faglige ansatte og med studentene. Noen av emnene struktureres i moduler mens andre anvendes ved bruk av filopplasting uten at det knyttes til sider eller moduler. Samlet sett er emnesidene blitt innholdsmessig bedre de siste semestrene, både med hensyn til oppbygning og pedagogisk tilrettelegging av emneinnhold. Studentene mener at Canvas fungerer godt og det er oversiktlig å finne frem. Diskusjonsfunksjonen blir også fremhevet som positiv selv om det ikke anvendes så aktivt ifølge studentene.

Det bør vurderes om emnesidene i Canvas skal struktureres i forhold til for eksempel standardiserte modul-/sideoppsett, noe som kan gjøre det lettere for studenter å navigere i på tvers av emner og semestre.

Når det gjelder skriftlig og muntlig veiledning på de ulike emnene er det generelle inntrykket at både de faglige ansatte og studentene er tilfreds med dagens ordning. Veiledningen gis via Office 365 og studentbesvarelsene og tilbakemelding fra både fagansatte og medstudenter er tilgjengelig for hele studentgruppen i hvert emne der det gis skriftlige oppgaver. Denne formen for åpen og studentaktiv veiledning er de ansatte fornøyd med.

Studentene mener at det gis konkret og god tilbakemelding på innleverte tekster av de faglig ansatte. Omfang av den konkrete tilbakemeldingen i tekst oppfattes likevel som noe varierende. Noen av studentene er mindre fornøyd med måten veiledningen gjennomføres på. De oppfatter det som lite hensiktsmessig at samtlige studentene på et emne har tilgang til å lese hverandres tekster og kommentarer fra fagansatte og medstudenter. En annen grunn er at ikke alle medstudentene leverer inn tekst til veiledning, selv når det i utgangspunktet er et krav. De foreslår derfor at denne prosessen anonymiseres i større grad, i den utstrekning det er mulig i Office 365. Samtidig innser de nødvendigheten av å bearbeide fagstoff i form av skriftlige tekster der de får tilbakemelding på hvordan de ligger an underveis i studiet.

Flere emner inneholder innlevering av arbeidskrav (obligatoriske oppgaver). Studentene nevner at en noe større grad av obligatoriske oppgaver i hvert emne vil kunne bidra til

studenter som ikke er så aktivt deltagende på forelesningene og seminarer opprettholder kontakt med emnet underveis i programmet utenom i forbindelse med eksamen.

For å sikre evaluering av de ulike emnene ved bachelorprogrammet er det avgjørende at prinsippet om deltagende evaluering (DE), følges i tråd med anbefalingene til KUE (Kvalitetsutvalget for utdanning og evaluering) og med støtte i Fakultetsstyret. Gjennom enkelt søk i studiekvalitetsdatabasen<sup>4</sup> ble det funnet få emneevalueringer fra Institutt for pedagogikk de siste tre årene (2016-2018). For å sikre innsyn, informasjon og dokumentasjon fremgår det som et av punktene i DE er at de årlige emneevalueringene skal legges ut i studiekvalitetsdatabasen. Siden jevnlig tilbakemelding fra studentene er viktig for kvalitetsutvikling av programmet bør det vurderes om denne praksisen skal gjenopptas.

På bakgrunn av intervjuer med fagansatte og studenter fremstår det som uklart hvorvidt prinsippet om DE er fullt ut innført ved alle emner og hvert semester i tråd med anbefalingene til KUE. Særlig gjelder dette i forhold til punktet om at evaluering skal finne sted hver gang emnet gjennomføres. Studentene rapporterte om at sluttevaluering gjennomføres på noen men ikke alle emner. De forteller om at når slik evaluering har funnet sted skriftlig på seminar/forelesning er det ikke slik at hele studentgruppen var tilstede da evalueringen ble gjennomført. Når evalueringen er gjennomført melder de samtidig om at det ikke nødvendigvis blir gitt tilbakemelding i etterkant i forhold til emneevalueringen. Som et positivt moment ble det nevnt at noen av studentene fra de ulike kullene på bachelorprogrammet ble invitert til et møte der de fikk komme med innspill til faglige ansvarlige ved instituttet. Dette er noe som med fordel kan videreføres.

Når det gjelder læringsmiljø, tilhørighet og studentmedvirkning uttrykker noen av studentene at det gjøres for lite for å engasjere studentene til delta aktivt i arbeid knyttet til studenttilværelsen utenom undervisningen på campus. Sosialt sett er deres oppfatning at det er relativt lite som binder studiet sammen mellom samlingene. Siden det er en oppfatning om noe manglende følelse av tilhørighet på instituttet etterlyser studentene støtte til å sette i gang studentdrevne tiltak på dette området. Dette vil kunne føre til en styrking av det faglige og sosiale engasjement rundt studentene på bachelorprogrammet i pedagogikk.

Siden omleggingen av bachelorprogrammet i pedagogikk ved UiB gir de ansatte uttrykk for at studiekvalitet og gjennomføringen av de ulike emnene er mer tilfredsstillende enn tidligere. Studentene er også for en stor del fornøyde med programmet de siste to til tre årene selv om det er noe variasjon mellom oppfatningene avhengig av hvor lenge de har vært aktive i studiet.

---

<sup>4</sup> <https://kvalitetsbasen.app.uib.no/>

## **Forslag til videreutvikling av bachelorprogrammet i pedagogikk**

- bedre strukturering av de ulike emnene i Canvas (Mitt UiB)
- øke deltakelsen på seminardelen av hvert emne
- alle emner evalueres hver gang de gjennomføres
- arbeide for en styrking av det sosiale engasjementet i studentmiljøet

## **PROGRAMSENSORRAPPORT FOR BACHELOR OG MASTER-PROGRAMMENE I PEDAGOGIKK VED UIB**

### **INNLEDNING**

Dette dokumentet utgjør min første programsensorrappport for bachelor og masterprogrammene i pedagogikk ved UiB.

Oppdraget fra programansvarlig var å foreta en gjennomgang av emnebeskrivelser og pensumlister på bachelor- og masterprogrammet og å vurdere den faglige profilen og sammenhengen i bachelor- og masterprogrammet. Oppdraget ble konkretisert gjennom følgende nøkkelspørsmål:

- Er det en viss sammenheng i programmet eller spriker det i alle retninger?
- Er det noen ting det legges for mye vekt på eller for lite vekt på, eventuelt sammenlignet med tilsvarende program andre steder i Norge?
- Er det noen opplagte mangler eller ting som bør forbedres, f.eks. viktige tema som ikke behandles?

For å foreta denne gjennomgangen har jeg hatt tilgang til følgende dokumenter:

- Kvalitetshandboka
- Studieplan for MAPS-PED Masterprogram i pedagogikk
- Studieplan for BAPS-PED Bachelorprogram i pedagogikk
- Emnebeskrivelser og litteraturlister for følgende emner:
  - PED110: Innføring i pedagogikk
  - PED111: Pedagogisk filosofi (15 sp)
  - PED112: Pedagogiske perspektiv på læring (15 sp)
  - PED114: Utdanning i eit samfunn i endring (15 sp)
  - PED115: Skulens læringsmiljø
  - PED211: Læring og pedagogiske prosessar (15 sp)
  - PED212: Bacheloroppgåve i pedagogikk (15 sp)
  - PED311 Pedagogisk filosofi (15 sp)
  - PED312 Forskingsmetode (15 sp)
  - PED313 Kunnskap og kunnskapsprosessar (15 sp)
  - PED314 Fordjuping og prosjektplan (15 sp) (kun emnebeskrivelse)
  - PED321: Pedagogisk filosofi, IKT
  - PED322: Forskingsmetode, IKT
  - PED323: Kunnskap og kunnskapsprosessar, IKT
  - PED324: Fordjuping og prosjektplan, IKT

- PED395 Masteroppgåve i pedagogikk (60 sp)
- PED396: Masteroppgåve i pedagogikk, IKT
- PSYK202: Metode (15 sp)

Jeg har i det følgende tatt utgangspunkt i at et studium i disiplinfaget pedagogikk skal gi flere former for kompetanse. Disse kan for eksempel systematiseres i forhold til overskriftene *substanskompetanse*, dvs. innsikt om pedagogiske tema og problemstillinger på pedagogikkfeltet, *analytisk kompetanse*, som blant annet handler om å ha innsikt i begreper og teoretiske tilnærminger og å kunne anvende dette for å analysere problemstillinger på pedagogikkfeltet, *metodekompetanse*, altså innsikt i hvordan man kan finne svar på slike problemstillinger gjennom empiriske undersøkelser og som også gjør en i stand til å vurdere og forstå forskningslitteratur, og til slutt, *formidlingskompetanse*. Jeg har brukt dette som 'mål' når jeg har lest gjennom studieplanene og pensumlistene for bachelorprogrammet og masterprogrammet i pedagogikk.

## BACHELORPROGRAMMET OG MASTERPROGRAMMET I PEDAGOGIKK

I en studieplan skal det fremgå hvilke kunnskaper, ferdigheter og kompetanse studentene skal ha ved sluttført studium og hva slags kompetanse utdanningen gir i forhold til videre studier og/eller yrkesutførelse. Studieplanen for bachelorprogrammet og masterprogrammet i pedagogikk er delt inn i en rekke avsnitt (se tabellen nedenfor), og i denne rapporten fokuseres det spesielt på "Mål og innhold" og "Læringsutbytte".

BACHELORPROGRAMMET	MASTERPROGRAMMET
- Namn på grad	- Namn på grad
- Omfang og studiepoeng	- Omfang og studiepoeng
- Fulltid/deltid	- Fulltid/deltid
- Undervisningsspråk	- Undervisningsspråk
- Studiestart - semester	- Studiestart - semester
- Mål og innhold	- Mål og innhold
- Læringsutbytte	- Læringsutbytte
- Opptakskrav	- Opptakskrav
- Innføringsemne	- Obligatoriske emne
- Obligatoriske emne	- Rekkefølge for emne i studiet
- Tilrådte valemne	- Undervisningsmetodar
- Rekkefølge for emne i studiet	- Vurderingsformer
- Delstudium i utlandet	- Karakterskala
- Undervisningsmetodar	- Vitnemål og vitnemålstillegg
- Vurderingsformer	- Grunnlag for videre studium
- Karakterskala	- Relevans for arbeidsliv
- Vitnemål og vitnemålstillegg	- Evaluering
- Grunnlag for videre studium	- Programansvarleg
- Evaluering	- Administrativt ansvarleg
- Programansvarleg	- Kontaktinformasjon
- Administrativt ansvarleg	
- Kontaktinformasjon	



## **FRA STUDIEPLANEN FOR BACHELORPROGRAMMET I PEDAGOGIKK, UNIVERSITETET I BERGEN:**

### **Mål og innhald**

Utdanning, kunnskap, læring og undervisning er sentrale tema i bachelorprogrammet i pedagogikk. Dette er tema som ikkje berre er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjonar, men og i arbeids- og samfunnslivet generelt. Studiet tar opp desse tema og drøfter dei filosofisk, teoretisk og i lys av samfunnsendringar.

Målet med programmet er å fremje studentane sin kunnskap, forståing og handlingskompetanse knytt til pedagogiske utfordringar og praksisar. Det skal kvalifisere studentane til å organisere, gjennomføre og vurdere formidlings-, opplærings- og undervisningstiltak i utdanningsinstitusjonar, bedrifter og organisasjonar.

### **Læringsutbyte**

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Kandidaten

- har kunnskap om og forståing for sentrale tema innan fagområdet pedagogikk.
- har kunnskap om og forståing for fagområdet sin eigenart og historie.
- har kjennskap til relevante fag- og yrkesetiske problemstillingar.
- kan halde seg oppdatert på fagområdet pedagogikk.

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan analysere og reflektere over spørsmål og tema knytt til læring og utdanning.
- kan nytte fagstoff i planlegging, implementering, vidareutvikling og vurdering av opplærings- og utdanningstiltak.
- kan søke, behandle og vurdere kunnskap og informasjon kritisk.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan skrive ein resonnerande tekst og beherske fagområdet sine normer for dokumentasjon.
- kan arbeide både sjølvstendig og saman med andre i ei gruppe.
- kan utføre prosjektbasert arbeid og planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver som strekker seg over tid.
- kan kommunisere om og formidle faglege tema både skriftleg og munnleg.

## **FRA STUDIEPLANEN FOR MASTERPROGRAMMET I PEDAGOGIKK, UNIVERSITETET I BERGEN:**

### **Mål og innhald**

Målet med masterprogrammet er at studentane skal få inngående kunnskap om og sjølv utvikle forskingsbasert pedagogisk kunnskap. Innhaldet i programmet er knytt til forskingsområda ved Institutt for pedagogikk.

I den første delen av studiet står samanhengen og spenninga mellom ulike kunnskapsformer, læringssyn, utdanningspolitikk og pedagogiske praksisar sentralt. Desse samanhengane og spenningane vil bli belyst og drøfta både som aktuelle samfunnsfenomen og som grunnleggande pedagogisk-filosofiske problemstillingar. Sentrale pedagogiske tema som læring, kunnskap og utdanning, blir belyst og drøfta i ulike kontekstar som for eksempel utdanningsinstitusjonar, forvaltning, bedrifter og organisasjonar. Studiets andre del skal kvalifisere studentane til å planlegge og gjennomføre eit sjølvstendig vitskapleg arbeid (masteroppgåve tilsvarande 60 studiepoeng). Dette inneber og kompetanse til å vurdere pedagogisk forskings- og utviklingsarbeid.

Samla sett skal studiet kvalifisere studentane til pedagogisk forskingsarbeid, samt å planlegge, vurdere, analysere og lede pedagogiske prosessar i utdanningsinstitusjonar, forvaltning, bedrifter og organisasjonar.

### **Læringsutbytte**

Ein kandidat som har fullført utdanninga forventast å ha oppnådd følgjande læringsutbytte, definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

- Kandidaten har avansert kunnskap innan fagområdet pedagogikk, og spesialisert innsikt i det området som masteroppgåva omhandlar
- Kandidaten har avansert kunnskap om fagets historie, tradisjon, eigenart og plass i samfunnet
- Kandidaten har inngående kunnskap om fagområdets vitskaplege teoriar og metodar

Ferdigheiter:

- Kandidaten kan analysere pedagogiske spørsmål og problemstillingar
- Kandidaten kan nytte pedagogisk kunnskap på nye område der pedagogikk er relevant
- Kandidaten kan formidle faglege problemstillingar, analysar og konklusjonar innanfor fagområdet både skriftleg og munnleg
- Kandidaten kan gjennomføre eit sjølvstendig avgrensa forskingsprosjekt under rettleiing, og i tråd med gjeldande forskningsetiske normer

Generell kompetanse:

- Kandidaten kan bruke relevante metodar for forskning på ein sjølvstendig måte
- Kandidaten kan arbeide sjølvstendig med praktisk og teoretisk problemløysing
- Kandidaten kan medverke til nytenking og innovasjonsprosessar

## VURDERING

Mål- og innholdsbeskrivelsene i studieplanene for bachelorprogrammet og masterprogrammet i pedagogikk viser både at det er en sammenheng mellom studieprogrammene og at programmene sammen vil gi en progresjon i forhold til nivå og fokus, spesielt gjennom vektleggingen av forskningsorienteringen i masterprogrammet. I studieplanene framstår vektleggingen av den filosofiske eller pedagogisk-filosofiske synsvinkelen som sterkere i disse programmene enn tilfellet er ved tilsvarende programmer ved UiT, UiO og NTNU – i alle fall slik dette kan leses av programmenes overordnede studieplaner, og sånn sett framstår bachelorprogrammet og masterprogrammet i pedagogikk ved UiB med en relativt klar faglig profil.

I studieplanene for bachelorprogrammet og masterprogrammet i pedagogikk er læringsutbyttet som skal oppnås etter gjennomført utdanningsprogram systematisert i forhold til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. I studieplanene er 'kunnskaper' og 'ferdigheter' relativt knapt beskrevet, spesielt i bachelorprogrammet, mens punktet om generell kompetanse er noe mer utfyllende og også konkretisert i større grad.

Når det gjelder punktet om kunnskaper, kan det være en mulighet å konkretisere dette noe mer, for eksempel gjennom å presisere at det er snakk om kunnskap om og forståelse av sentrale temaer innen fagområdet pedagogikk knyttet til de prosessene vi er mest opptatte av i pedagogikkfaget – oppdragelse, undervisning, sosialisering, læring, danning.

I studieplanen for bachelorprogrammet kan det med fordel tas med i teksten at kandidaten skal ha kunnskap om sentrale begreper og teorier innenfor det pedagogiske fagfeltet. Det samme gjelder for kunnskap om metode/metodiske tilnærminger i pedagogikkfeltet. I studieplanene for masterprogrammet, som er langt mer forskningsorientert, er begge punktene inkludert.

Når det gjelder ferdigheter, så kan det første punktet som omhandler at kandidaten skal kunne analysere og reflektere over spørsmål og tema knyttet til læring og utdanning, konkretiseres/tydeliggjøres noe mer gjennom å ta med at analyse og refleksjon tar utgangspunkt i anvendelse av sentrale begreper og teorier. I studieplanen for bachelorprogrammet nevnes ikke ferdigheter i metode eksplisitt, så det mener jeg også bør inn.

Studieplanene for masterprogrammet er langt mer spesifisert og konkretisert. Her legges det stor vekt på forskningsorienteringen.

Det er positivt at handlingskompetanse i forhold til problemstillinger i praksis-feltet trekkes fram, siden mange av de som rekrutteres til disse fagene ikke kommer til å jobbe med forskning.

Med ganske få unntak er kjønn som forskjellskategori dårlig dekket opp i pensumlistene. Utdanningssystemet er en arena hvor kjønn spilles ut og hvor kjønnsforskjeller trer tydelig fram, også i kombinasjon med andre forskjellskategorier, og det er derfor av stor betydning

at studenter i pedagogikk gis tilgang til forskningsbasert kunnskap om dette gjennom studiene.



# Årlig egenevaluering av programmene i pedagogikk 2022

*Programansvarlig Vegard Kvam*

Evalueringen tar utgangspunkt i egenvurderinger fra emneansvarlige, evalueringsrapport fra ekstern fagfelle og statistikk over gjennomføring i de ulike emnene.

## Årsstudiet og bachelorprogrammet

Evalueringen for 2021 bar preg av særegne tiltak for undervisningen som følge av Covid 19-pandemien. Generelt, på tvers av emnene på årsstudiet og i bachelorprogrammet (PED110, PED111, PED112, PED113), har vi i 2022 særlig arbeidet for å etablere en kultur for oppmøte til forelesninger og seminar på campus. Undervisningen har i hovedsak gått fysisk, uten digitale alternativ som parallelle tilbud til oppmøte. Dette er et arbeid vi trenger å fortsette med i 2023. Emneansvarliges evalueringer viser at emnene ifungerer etter sine formål, både som enkeltemner og som emner som samlet sikrer progresjon i tema og faglitteratur.

PED110, pedagogikkens innføringsemne, er et etablert emne med god oppbygging og struktur. Forelesningene gir en viktig støtte for studentenes innføring i pedagogikkfaget. Samtidig ser vi utfordringer med manglende oppmøte til forelesninger/seminar. En sak som ble tydelig i 2022, er at studentene skal levere inn oppgaver i PED112, som går parallelt til PED110. Innleveringene er av et slikt omfang at studentene velger å prioritere disse fremfor å delta på undervisningen. Dette er noe fagmiljøet vil se på i 2023, konkret ved å arbeide med koordineringen av aktiviteter i de to parallelle emnene. Av 100 oppmeldte studenter møtte 90 til eksamen og 88 bestod. Snittkarakteren er C. Resultatet vurderes som tilfredsstillende. Det parallelle emnet PED112 tar opp pedagogiske perspektiv på læring. Studentene gir emnet positive tilbakemeldinger på struktur, opplevelsen av å bli ivaretatt, og på kvaliteten på forelesninger. Med et studenttall på 160 er det en utfordring for forelesere å aktivisere studentene på en god måte. Vi vil arbeide videre med å finne frem til måter å integrere flere seminarlignende aktiviteter i forelesningene. Av 152 oppmeldte studenter (PED112) møtte 139 til eksamen og 136 bestod. 1 % av studentene strøk. Snittkarakteren er C.

Undervisningen i PED113 har også utfordringer med oppmøte til seminarene. For våren 2023 gjør vi derfor et forsøk på en ny struktur, hvor fellesøktene i PED113 vil bestå av to timer forelesning og en time studentaktivitet. Oppmøtet vil ventelig bli større når seminarene går rett i forlengelse av forelesningene. Ut over denne utfordringen, er emnets innhold og aktiviteter av solid kvalitet. Av 78 oppmeldte studenter til PED113, møtte 64 til

eksamen og 61 bestod. Det gir en strykprosent på 5. Snittkarakteren er C. For PED111 har vi gått ned fra fire til tre seminargrupper, og med det fylt opp gruppene bedre. Dette viste seg å være et godt grep, som vi vil fortsette med våren 2023. Av 90 oppmeldte studenter (PED111) møtte 63 til eksamen og 60 bestod. Det gir en strykprosent på 5. Snittkarakteren er C.

PED115 er et valgfritt, tverrfaglig emne, eiet av pedagogikk. Studentvurderingene for 2022 er svært positive, både når det gjelder seminarer, forelesninger, tema og litteratur. En særlig utfordring i 2022, var en kollisjon på timeplanen med forelesningene på et annet valgemne. Administrasjonen er orientert, og vi vil arbeide for å unngå kollisjoner i 2023. Av 28 oppmeldte studenter møtte 26 til eksamen og alle bestod. Snittkarakteren er C. PED200 er som PED115 et emne på andre året i bachelorløpet. Emnet er i engelskspråklig, og fungerer som et tilbud til utvekslingsstudenter ved UiB. De siste årenes rapporter fra programansvarlig har pekt på utfordringer med å skape et helhetlig læringsmiljø for studentene, hvor det er både et norskspråklig bachelorkull og en gruppe internasjonale studenter. Høsten 2022 fungerte imidlertid emnet godt, blant annet som følge av endringer i anbefalt litteratur. Av 45 oppmeldte studenter møtte 41 til eksamen og alle bestod. Snittkarakteren er C.

Samlet sett vurderes resultatene i de ulike emnene som tilfredsstillende. Samtlige emner hadde en snittkarakter på C. I programansvarliges årsrapport fra 2020 ble særlig utfordringer knyttet til PSYK202 tatt opp. I årsrapporten fra 2021 pekes det på at det arbeides med å etablere et eget metodeemne for studenter ved bachelorprogrammene ved IPED. Dette metodeemnet har nå kommet på plass i løpet av 2022, og går for første gang våren 2023 som emnet PED210.

### **Masterprogrammene i pedagogikk**

Studieprogrammene kan vise til gode resultater når det gjelder opptak. Søkertallene er gode, og både heltidsmaster og deltidsmaster fyller studie plassene sine. Masterprogrammene har samtidig utfordringer med frafall og forsinket progresjon. Frafall på masternivå kan i en viss grad forventes, og nasjonalt er ikke frafallet ved UiB større enn på andre sammenlignbare masterprogram ved andre institusjoner, men vi ønsker å oppnå bedre resultater på sikt. Fagmiljøet arbeider med å kartlegge og å iverksette mulige tiltak. I 2022 har emneansvarlige arbeidet sammen for å skissere utfordringer og muligheter med tanke på å justere emner og programmene innhold, så vel som å tenke kreativt om mulige nye arbeidsformer. Dette er et arbeid som pågår i 2023, og trolig også videre i årene fremover.

PED321, pedagogisk filosofi, har i 2022 lagt den digitale undervisningen til ettermiddagstid/kveld som et forsøk på å øke oppmøtet hos studenter som er i arbeid ved

siden av studiene. Dette gav meget gode resultater. Det planlegges derfor for kveldsundervisning i årene fremover. Tilbakemeldinger på oppgaver som skal leveres inn, veiledningen, undervisningen og vurderingsformen på PED321 er ellers gode. Samtidig ser vi at tekstene studentene leverer underveis i studiet har vært av varierende kvalitet i 2022. På dette området ønsker vi å gjøre noen endringer neste gang emnet går, blant annet ved å redusere antall tekster og å sette inn mer støtte til grundig arbeid i de tekstene som skal skrives. Av 26 oppmeldte studenter møtte 19 til eksamen og 18 bestod. Snittkarakteren er C. Noe av grunnen til at 19 møtte til eksamen, er blant annet at flere studenter fikk innpasset tidligere veiledningsstudier i masterprogrammet til erstatning for PED321.

PED314 er lagt opp med forelesninger/seminarer og skriftlig/muntlig tilbakemelding på fire tekster. Eksamen er en prosjektplan. En utfordring i 2022 var at nær halvparten av studentene som fremstilte seg til eksamen fikk *ikke godkjent* prosjektplanen (6 studenter). Ved ny eksamen høsten 2022 besto alle studentene. På grunn av det høye antallet stryk på eksamen, har vi diskutert justeringer i emnet. Vi vurderer å avgrense arbeidskrav i emnet til litteraturreview, og med det utvikle et klarere fokus på tema for selve masterprosjektet.

PED324 handler i stor grad om en prosjektplan som vurderes til godkjent/ikke godkjent. 16 studenter leverte og fikk godkjent arbeidskrav, 12 leverte og fikk tilbakemelding på skisse til prosjektplan, og 2 studenter besto ikke eksamen våren 2022. Disse studentene har tatt ny eksamen og bestått. Deltidsstudentene er i full jobb. Selv om ambisjonen er at minst én av samlingene skal være i Bergen, viser det seg vanskelig å få til. Utfordringer med oppmøte gjelder også emnet PED396, hvor det inviteres til seminarer for drøfting av studentenes masterprosjekt. Ut over seminarene er studentenes arbeidsprosess knyttet til samarbeid med sine veiledere. Som i PED321 ser vi at undervisning ettermiddagstid vil kunne være et mulig tiltak for både PED324 og PED396. I 2022 (vår og høst) var det 8 studenter oppmeldt til eksamen i PED396, hvor 7 besto og 1 strøk. Snittkarakteren var B.

### **Rapport fra fagfelle**

I 2022 ble fagfelle Eirik Sørnes Jenssen (HVL) bedt om å konsentrere sitt arbeid til heltidsmaster i pedagogikk (PED311, PED313, PED 312, PED 314, PED 395). Fagmiljøets bestilling var en vurdering av sammenhengen mellom emnebeskrivelser, undervisning og vurderingsformer. Fagfellen fikk tilgang til emneplaner og alt undervisningsmateriale i Mitt UiB. Fagfellens vurdering er gjennomgående positiv. Fagfellen finner at alle emnene gir en god oversikt i form av semesterplaner med tema, litteratur og koplinger til emneplanen. Undervisningen støtter studentenes læring. Det er en tett sammenheng mellom



emnebeskrivelsen, vurderingsform og undervisning. Også tidligere år, hvor andre fagfeller har vurdert masteremnene, er vurderingene i stor grad positive, og de saker som bør forbedres handler mer om mindre justeringer enn av større kvalitetsarbeid. En utfordring for fagmiljøet er at de eksterne vurderingene ikke gir noen redskap til videre kvalitetsarbeid for å håndtere frafall i masterprogrammene våre.

# Rapportering på grunnlag av egenvurdering og fagfellerapport for studieprogrammene i pedagogikk 2020

Programansvarlig Gry Heggli

## Del 1: ÅRSPED og BAPSPED

### Hva har fungert

Undervisningsåret 2020 ble preget av COVID-19 fra mars av, og det er derfor i lys av denne dramatiske vendingen mye av arbeidet med undervisningskvalitet har foregått.

Emneansvarlige fant jevnt over gode løsninger på utfordringene knyttet til koronapandemi og digitalisering. En felles evaluering på tvers av studieprogrammene ÅRSPED og BAPSPED viste at studentene var fornøyde med tilbudet, men det viste også at studentene var delt i synet på hva som var å foretrekke. Noen lærte mer med innspilte videoer (Kaltura), mens andre foretrakk forelesninger i samtid (zoom/strømming). Vi har derfor konkludert med at et variert utvalg av digitale pedagogiske verktøy er å foretrekke.

### Hva har ikke fungert? Hvordan følges dette opp?

Vi har over tid blitt oppmerksomme på at PSYK202, felles metode-emne for bachelorprogrammene ved Det psykologiske fakultetet fungerer dårlig for studenter på BAPSPED. Vi ser at uforholdsmessig mange studenter må ta eksamen flere ganger. Dette fører blant annet til at antallet studenter som søker om å få skrive bacheloroppgave før PSYK202 er bestått, øker. PSYK202 er ikke del av ansvarsområdet til bachelorprogrammet i pedagogikk og heller derfor ikke inkludert i denne egevalueringsrapporteringen, men vi velger å ta opp denne problemstillingen her som første skritt mot bedre løsninger for metodeundervisningen for bachelorstudentene i pedagogikk.

### Vil planlagte endringer på emnenivå påvirke hele programmet?

Nei. Eventuelle endringer på enkeltemner handler om å omfordele ressurser innenfor rammene av emnet. Det kan for eksempel handle om å omstrukturere seminarvirksomhet, eller å tilføre skriftlige øvingsoppgaver.

### Oppfølging av fagfellerapporten.

Den viktigste tilbakemeldingen vi mottok fra ekstern fagfelle var innspill på forholdet mellom læringsutbytter på emnenivå og på bachelorprogramnivå. Med fagfelle Jeffrey Hall sin rapport som utgangspunkt har vi ryddet i kategoriene Kunnskaper, Ferdigheter og Generell kompetanse på emnenivå slik at det er bedre overensstemmelse mellom emnebeskrivelser og overordnet studieplan.

Studieplanen BAPS-PED er oppdatert på punktet om internasjonalisering slik at planen er mer i tråd med nye retningslinjer ved UiB om forventet utenlandsopphold.

## **Del 2: MAPSPED Heltid og MAPSPED Deltid**

Egenevalueringene fra emneansvarlige viser at undervisningen på masterprogrammene fungerer godt. Enkeltemner som PED312, PED314 og PED321 har fungert etter intensjonene, og emneansvarlige har i stor grad tatt ansvar for utfordringene knyttet digitalisering av aktiviteten. De fleste emner melder inn forslag til justeringer, men ikke av en sort som berører ressurser eller for konsekvenser for programmet som helhet.

Hovedutfordringen på masterprogrammene 2020 handler om manglende progresjon på grunn av korona-pandemien. Studenter på PED395 og PED396 har høsten 2020 forsøkt å gjennomføre datainnsamling i henhold til planlagt framdrift, og mange har erfart at dette har gått tregere enn forventet. Vi er derfor særlig oppmerksomme på at disse to masterkullene trenger støtte og alternative løsninger for å bli ferdige, men ser også for oss at flere enn vanlig trenger mer tid enn normeringen tilsier.

# Bachelor, årsstudiet,- og masterprogrammene i pedagogikk 2021

Programansvarlig Gry Heggli

## *ÅRSPED og BAPSPED*

Tilpassing til koronasituasjonen har vært utfordrende også i 2021, men både studenter og undervisere har tilpasset seg bra. Kollegiet har hatt som målsetting å planlegge helhetlig, for eksempel var PED112 var heldigital mens *PED110* hadde fysiske seminar samt forelesninger så lenge det lot seg gjøre. Andre justeringer som ble gjort etter lærdom fra 2020 var tettere oppfølging gjennom spørretimer og individuell studentkontakt (se på PED212). Som konklusjon kan vi si at førsteåret nå fungerer godt, i den grad det arbeides med justeringer er det av mindre art, emnebeskrivelser og hovedprinsippene i undervisningen er på plass. (110, 112, 111 og 113).

*PED113* var i forkant av vårsemesteret 2021 gjennom en oppstrammingsprosess som har rendyrket visse perspektiv og tematikker, og tilsvarende har emnelitteraturen blitt "fornorsket" og kuttet ned. Dette fungerte godt våren 2021, og emnet blir derfor kjørt med samme opplegg våren 2022. *PED110* gikk som en kombinasjon av fysiske og digitale forelesninger. Studentene foretrekker fysiske forelesninger, og oppmøtet var meget godt. Studentene benyttet seg også i stor grad av muligheten til å delta i seminar, og det er ikke sikkert at det er nødvendig å planlegge for obligatoriske seminar fremover. Det er emneansvarlig sin vurdering at *PED110* bør gå som et campus-kurs, dvs nedbygging av digital undervisning så snart pandemien tillater det.

Grunnet smittevernreglementet var det ikke planlagt fysisk undervisning i *PED112* høsten 2021. Det var et høyt antall studenter på emnet (144 registrerte studenter i MittUiB), og mangel på store nok undervisningsrom. Undervisningen høst 2021 bestod derfor av 10 videoforelesninger og mulighet for studenten til å levere inn og å få skriftlig, individuell tilbakemelding på 3 oppgaver. Forelesningene er organisert i 3 tematiske bolker og hver av de tre oppgavene er knyttet til en av disse tematiske bolkene. Akademisk skriveopplæring og kunnskap om å skrive for å lære er en integrert del av *PED112* og en fjerde bolke er derfor dedikert til dette temaet. Oppgave-tilbakemeldingene har hatt fokus på både innhold/forståelse og på akademisk skriving. Disse oppgavene kunne studenten så videreutvikle og bruke i

eksamensmappen sin. Som i tidligere semester (for eksempel høst 2019 og 2020) har ca. 2/3 av studentene levert inn og fått tilbakemelding på oppgaver.

For å gi studentene en mulighet til å møte emneansvarlig og hverandre og å stille faglige og praktiske spørsmål ble det gjennomført 4 «spørretimer» i løpet av semesteret. Spørsmål kunne sendes inn på forhånd eller stilles muntlig eller skriftlig (chat) i selve spørretimen. Ca. 40 studenter har deltatt i hver av disse spørretimene. Emnet har ikke hatt en egen studentevaluering, men emneansvarlig har vært svært tilgjengelig for individuelle spørsmål og innspill fra studentene underveis i emnet. I forbindelse med spørretimene er det også åpnet opp for generelle kommentarer til studieopplegget. Det kom inn noen få kommentarer og samlet sett gir disse uttrykk for at undervisningsvideoer er av god kvalitet, spørretimer fungerer bra, men at noen studenter savner seminar i emnet.

*PED200* og *PED115* er emner på åndre året i bachelorløpet. *PED200* er del av spesialiseringen i pedagogikk, mens *PED115* er et valgemne som flertallet av bachelorstudentene i pedagogikk velger. *PED200* er 95 % engelskspråklig, og fungerer som et tilbud til utvekslingsstudenter ved UiB, disse studentene utgjør ca. 40 % av emnet. Siden forrige gang emnet gikk har emnelitteraturen blitt fornyet og strammet, og grunnboken i utdannings sosiologi er komplettert med et norskspråklig alternativ, helt klart en utvikling til det bedre.

Fremdeles er det en utfordring å holde to ulike studentgrupper samlet; et norskspråklig bachelorkull og en gruppe internasjonale studenter. Det er stor nivåforskjell, og emnet treffer nok bedre gjestestudentene enn programstudentene. Dette er en problemstilling vi må fortsette å jobbe med.

Det var 43 studenter på bacheloroppgave-emnet våren 2021. Av disse leverte 42 med godt resultat. Pga korona gikk hele semesteret digitalt og av den grunn la emneansvarlig opp til et utvidet tilbud om å ta kontakt og svært mange studenter benyttet seg av tilbudet. Dette gjaldt særlig studenter som hadde angstproblematikk eller opplevde problemer i forhold til å prestere på ulike nivå i prosessen hen mot levering av oppgaven. Selv om semesteret ble heldigitalt opplevde emneansvarlig og studentene at vi hadde god kontakt og at skjermen ikke var et hinder for at de fikk den hjelpen de hadde behov for.

Ved slutten av semesteret fikk studentene tilsendt evalueringsskjema der de skulle svare på fire spørsmål. Selv om det ikke var så mange studentene som besvarte evalueringen var det et tydelig

mønster som fortalte gjennomgående god og tett oppfølging av studentene under korona til en viss grad fungerer som en buffer mot de uheldige virkningene av pandemien.

### *MASTER I PEDAGOGIKK HELTID OG DELTID*

Høsten 2021 deltok *SPED311*-studenter sammen med *PED311*, og dette fungerte godt. Spesialpedagogiske grunnlagsproblem og pedagogisk filosofi har en rekke interessante møtepunkter. Derfor foreslås ingen større endringer i opplegg for *PED311*, bortsett fra endringer som kan komme som en konsekvens av videre samarbeid med *SPED311*. Tilbakemeldinger på oppgaver som skal leveres inn, veiledningen, undervisningen og vurderingsformen er gode. Det er imidlertid nødvendig å foreta enkelte endringer i litteratur, og i den forbindelse forsøke å avgrense temaene som tas opp i undervisningen for å kunne arbeide noe mer i dybden og noe mindre i bredden. Dette arbeidet vil gjøres før neste runde med *PED311*, delvis i samarbeid med *SPED*.

*PED323* er et emne i nettbasert master i pedagogikk og undervisningen har derfor vært nettbasert. Undervisningen våren 2021 består av 5 videoforelesninger og mulighet for studentene til å levere inn og å få skriftlig, individuell tilbakemelding på 4 oppgaver. Til sammen dekker oppgaver og forelesninger 3 teoretiske perspektiver og 5 tematiske bolker som utgjør kjernen i emnet.

Studentene har gitt tilbakemelding til hverandre på oppgavene som er innlevert. I tillegg har veiledere kommentert på medstudent-kommentarene. Oppgave-tilbakemeldingene og kommentarene fra veiledere har hatt fokus på både innhold/forståelse og på akademisk skriving. Disse oppgavene kunne studenten så videreutvikle og bruke i eksamensmappen sin. 2 av emnets 4 oppgaver skal inngå i eksamensmappen og det har derfor vært et obligatorisk arbeidskrav at studentene leverer minst 2 av arbeidsoppgavene i løpet av semesteret.

For å gi studentene en mulighet til å møte emneansvarlig og hverandre og å stille faglige og praktiske spørsmål ble det gjennomført en digital samling ved semesterstart. Vanligvis gjennomføres denne samlingen fysisk ved UiB, men grunnet covid-19 ble samlingen gjennomført digitalt. I tillegg ble det gjennomført «spørretimer»/kortere samlinger i løpet av semesteret. Evt spørsmål/tema for spørretime kunne sendes inn på forhånd eller stilles muntlig eller skriftlig (chat). Emneansvarlig har også vært svært tilgjengelig for individuelle spørsmål, kommentarer og innspill underveis i semesteret.

Emnet har ikke hatt en egen student-evaluering, men emneansvarlig har vært i løpende kontakt med studentene og studenten har på eget initiativ meldt fra om det som fungerer og ting som kan justeres i gjennomføringen av emnet. Studentene har gitt uttrykk for at de i hovedsak er svært fornøyd med studieopplegget, men noen få studenter har ønsket flere digitale samlinger/møtepunkt og mer presis informasjon. Det har også kommet mer individuelle kommentarer på litteratur. Samlet sett viser kommentarene og tilbakemeldingene at studentgruppen har ulik faglig bakgrunn, ulike behov for fellesskap og ulike rammebetingelser for å studere. Mange av studentene har gitt uttrykk for at det har vært svært krevende å være student i tillegg til å håndtere konsekvensene av covid-19 på arbeidsplass og i hjemmet. Studentene i emnet er stort sett i full jobb (mange i skole/utdanning) og kombinert med covid-19 har det derfor vært nødvendig å være fleksibel når det gjelder frister for innlevering og kommentering på arbeidsoppgaver.

*PED396* er masteroppgave i pedagogikk deltid (nettbasert). Dette er kullet 7. semester og studentene er i gang med skriving av masteroppgaven under veiledning. Pr. i dag er det 10 studenter registret på emnet som etter planen skal levere masteroppgaven våren 2022.

Hvert semester tilbyr vi en fysisk mastersamling ved UiB og ved tidligere kull har det vært godt oppmøte til disse samlingene. De siste årene har det imidlertid vært svært liten oppslutning, de siste tre semestrene har det vært fra 1-3 deltakende studenter på samlingene, selv når disse har gått digitalt. Dette gjelder også vår og høst 2021. Siden dette er deltidsstudenter i jobb, som gjerne har familie og som bor spredt i landet, er det forståelig at aktiviteter utenom det mest nødvendige kan være problematisk. Vi har hatt dette oppe til diskusjon på program møter, og arbeide med å planlegge alternative måter å møtes på. Utover dette har jeg god kontakt med den enkelte student, men hovedkontakten har studenten til sin individuelle veileder.

LAVEREGRADSEMNE

# Innføring i pedagogikk

<b>Studiepoeng</b>	<b>Undervisningssemester</b>	<b>Emnekode</b>	<b>Talet på semester</b>	<b>Språk</b>
15	Haut	PED110	1	Norsk

**Ressursar**[Timeplan \(https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED110&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no\)](https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED110&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PED110?sem=2023v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PED110?sem=2023v#block-uib-study-study-exam-info)

## Studiepoeng, omfang

Emnet har eit omfang på 15 studiepoeng.

## Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

## Fulltid/deltid

Fulltid

## Undervisningssemester

Haut

## Undervisningsstad

Universitetet i Bergen

## Mål og innhald

Emnet har som målsetting å forberede studentane til vidare studiar i pedagogikk. Studentane skal tileigne seg kunnskap om kjenneteikn ved og omfanget av fagområda pedagogikk. Emnet skal også sette studentane i stand til å sjå kva historisk og politisk kontekst faget pedagogikk fungerer i.



## Læringsutbytte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Studenten...

- har kjennskap til grunnleggande pedagogiske omgrep og problemstillingar
- har kjennskap til tradisjonar og historiske linjer innan skule og utdanning
- har kjennskap til betydinga av sosiale og kulturelle faktorar for pedagogiske praksisar

Ferdigheiter:

Studenten...

- kan reflektere over kva som kjenneteiknar pedagogikk som fagområde
- kan identifisere sentrale pedagogiske problemstillingar i emnelitteraturen

Generell kompetanse:

Studenten...

- kan lese og analysere ein akademisk tekst og gjengi tekstane i sitt hovudinnhald

## Krav til forkunnskapar

Ingen

## Tilrådte forkunnskapar

Ingen

## Studiepoengsreduksjon

Ingen

## Krav til studierett

Emnet er ope for alle som er tatt opp på årsstudiet og bachelorprogrammet i pedagogikk.

## Arbeids- og undervisningsformer

Undervisinga vil kombinere førelesingar og seminar. Det er forventa at studentane les anbefalt litteratur og deltek i undervisinga.

## Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisinga vil kombinere førelesingar og seminar. Det er forventa at studentane les anbefalt litteratur og deltek i undervisinga.

## Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

## Vurderingsformer

Heimeeksamen over 8 dagar, ca. 2500 ord.

## Hjelpemiddel til eksamen

Alle hjelpemidler.

## Karakterskala

A-F

## Vurderingssemester

Haust og vår

## Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

## Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

## Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT



[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

EKSAMENSINFORMASJON



### Vurderingsordning: Heimeeksamen

#### Oppgave utleveres

20.02.2023, 09:00

#### Innleveringsfrist

27.02.2023, 15:00

#### Trekkfrist

06.02.2023

#### Eksamenssystem

Inspira

Digital eksamen

[Dette bør du vite om eksamen \(/nb/eksamen\)](/nb/eksamen)

VEL SEMESTER

[Haust 2022 \(Sist semester\) \(?sem=2022h\)](?sem=2022h)

[Vår 2023 \(Inneverande semester\) \(?sem=2023v\)](?sem=2023v)

[Haust 2023 \(Neste semester\) \(?sem=2023h\)](?sem=2023h)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

## **AKTUELLE STUDIEPROGRAM**

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](#)

LAVEREGRADSEMNE

## Pedagogisk filosofi

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	PED111	1	Norsk

### Ressursar

[Timeplan \(https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED111&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no\)](https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED111&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no)

[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS\\_UBB/lists/9849832390002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/9849832390002207?auth=SAML)

[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PED111?sem=2023v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PED111?sem=2023v#block-uib-study-study-exam-info)

## Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

## Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

## Fulltid/deltid

Fulltid

## Undervisningssemester

Vår

## Undervisningsstad

Universitetet i Bergen

## Mål og innhald

Emnet er ein grunnleggjande innføring i pedagogisk filosofi og idéhistorie, der omgrepa kunnskap, danning og medborgarskap utgjer sentrale kategoriar. Studentane sitt arbeid med dette emnet skal

utvikle deira forståing for korleis ein kan diskutere pedagogisk-filosofiske spørsmål i pedagogikk. Arbeidsmåten utgjer ein vesentleg del av studiet sitt innhald.

Eit mål er å gje studentane innsikt i korleis pedagogisk filosofi og idéhistorie kan bidra til å problematisere ulike grunnleggjande for pedagogisk praksis. Eit anna mål er å gjera studentane i stand til å drøfte spørsmål knytte til pedagogiske fenomen som undervisning, læring, kunnskap, oppseding, danning og medborgarskap. Eit tredje mål er å tilby studentane eit grunnlag for å forstå forholdet mellom pedagogikkfaget sine praktiske og teoretiske dimensjonar ved at det blir lagt særleg vekt på dei kunnskapsteoretiske sidene ved pedagogisk praksis.

## Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Studenten...

- har kunnskap om og forståing for sentrale pedagogisk-filosofiske perspektiv og arbeidsmåtar
- har kunnskap om fagområdet eigenart og forhold til pedagogikkfaget generelt

Ferdigheiter:

Studenten...

- kan anvende eit pedagogisk-filosofisk kunnskapsgrunnlag i drøfting av utdanning, danning, kunnskap, læring og medborgarskap
- kan reflektere kritisk over pedagogikkfaget, både i sin teoretiske og praktiske dimensjon

Generell kompetanse:

Studenten...

- kan diskutere grunnar og føresetnader for pedagogisk praksis
- kan kommunisere pedagogisk-filosofisk fagstoff både munnleg og skriftleg

## Krav til forkunnskapar

Ingen

## Tilrådde forkunnskapar

Ingen

## Studiepoengsreduksjon

Ingen

## Krav til studierett

Emnet er ope for alle med studierett ved UiB.

## Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga vert normalt sett saman av førelesingar, seminarundervisning i mindre grupper, oppgåveskriving og litteraturstudium. I seminarundervisninga blir det lagt vekt på gruppediskusjon.

## Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga vert normalt sett saman av førelesingar, seminarundervisning i mindre grupper, oppgåveskriving og litteraturstudium. I seminarundervisninga blir det lagt vekt på gruppediskusjon.

## Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

## Vurderingsformer

Eksamen består av eit fagleg essay og ein 4 timars skriftleg eksamen. Det vil bli gitt ein samla karakter.

## Hjelpemiddel til eksamen

Semesteroppgåve: Alle

Skuleeksamen: Ingen

## Karakterskala

A-F

# Vurderingssemester

Vår

## Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

## Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

## Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

### KONTAKT



[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

### EKSAMENSINFORMASJON



*Klokkeslett for oppstart av skriftlig eksamen kan endre seg fra kl 09.00 til 15.00 eller vice versa inntil 14 dager før eksamen.*

### **Vurderingsordning: Semesteroppgåve og ein skriftleg prøve**

#### **Trekkfrist**

19.05.2023

#### **Eksamenssystem**

Inspira



Digital eksamen

**Eksamensdel: Semesteroppgåve**

**Innleveringsfrist**

02.06.2023, 13:00

**Eksamenssystem**

Inspira

Digital eksamen

**Eksamensdel: Skuleeksamen**

**Dato**

15.06.2023, 15:00

**Varighet**

4 timer

**Eksamenssystem**

Inspira

Digital eksamen

[Dette bør du vite om eksamen \(/nb/eksamen\)](/nb/eksamen)

VEL SEMESTER

[Haust 2022 \(Sist semester\) \(?sem=2022h\)](?sem=2022h)

[Vår 2023 \(Inneverande semester\) \(?sem=2023v\)](?sem=2023v)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

**AKTUELLE STUDIEPROGRAM**

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](/nb/studier/BAPS-PED)

## LAVEREGRADSEMNE

# Pedagogiske perspektiv på læring

<b>Studiepoeng</b>	<b>Undervisningssemester</b>	<b>Emnekode</b>	<b>Talet på semester</b>	<b>Språk</b>
15	Haust	PED112	1	Norsk

**Ressursar**

[Timeplan \(https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED112&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no\)](https://tp.educloud.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PED112&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no)

## Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

## Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

## Fulltid/deltid

Fulltid

## Undervisningssemester

Haust

## Undervisningsstad

Bergen

## Mål og innhald

Emnet gjev ei grunnleggjande innføring i læring og læringsteori sett i eit pedagogisk perspektiv. Spørsmål omkring kunnskapsoverføring og kunnskapsutvikling blir tematisert og problematisert frå ulike teoretiske vinklar. Det blir lagt særleg vekt på å sjå læring i eit sosialt og kulturelt perspektiv.

Emnet drøftar også historiske og kulturelle variasjonar i synet på sosialisering og oppseding. Læring blir også relatert til verktøy som me nyttar oss av når me lærer, primært skiving.

## Læringsutbyte

Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar:

Studenten...

- har kunnskap om sentrale læringsteoriar og deira relevans for pedagogikk
- har forståing for læringsprosessar sin relasjon til sosiale og kulturelle forhold
- har kjennskap til historiske og kulturelle variasjonar i syn på sosialisering og oppseding
- har innsikt i skriveprosessen si tyding som verktøy for læring

Ferdigheiter:

Studenten...

- kan bruke ulike teoretiske tilnærmingar for å forstå konkrete lærings situasjonar
- kan utvikle og vidareutvikle faglege tekstar i lys av tilbakemelding
- kan meistre relevante verktøy knytt til bruk av forskingslitteratur i egne skriftlege arbeid

Generell kompetanse:

Studenten...

- kan ta imot konstruktiv tilbakemelding på skriftlege tekstar
- kan reflektere over eigen skrive- og læringsprosess
- kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgåver over tid

## Krav til forkunnskapar

Ingen

## Tilrådde forkunnskapar

Ingen

# Studiepoengsreduksjon

Ingen

## Krav til studierett

Emnet er ope for studentar med studierett på årsstudiet i pedagogikk, bachelorprogrammet i pedagogikk og bachelorprogrammet i spesialpedagogikk ved UiB.

## Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga er lagt opp som ein kombinasjon av førelesingar, oppgåveskriving og litteraturstudium. Deler av skrive- og læringsaktiviteten vil skje i form av datastøtta samarbeidslæring. Det blir lagt opp til aktiv deltaking og kunnskapsdeling mellom studentar og lærarar.

## Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga er lagt opp som ein kombinasjon av førelesingar, oppgåveskriving og litteraturstudium. Deler av skrive- og læringsaktiviteten vil skje i form av datastøtta samarbeidslæring. Det blir lagt opp til aktiv deltaking og kunnskapsdeling mellom studentar og lærarar.

## Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

## Vurderingsformer

Vurderingsforma i emnet er mappevurdering.

## Hjelpemiddel til eksamen

Alle

## Karakterskala

A-F

# Vurderingssemester

Haust

## Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

## Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

## Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT



[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

VEL SEMESTER

[Haust 2022 \(Sist semester\) \(?sem=2022h\)](#)

[Vår 2023 \(Inneverande semester\) \(?sem=2023v\)](#)

[Haust 2023 \(Neste semester\) \(?sem=2023h\)](#)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

### AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](/nb/studier/BAPS-PED)

[Spesialpedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-SPED\)](#)

## LAVEREGRADSEMNE

# Læring i og for arbeidslivet

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
15	Vår	PED113	1	Norsk

**Ressursar**

[Timeplan \(https://tp.educloud.no/uiib/timeplan/timeplan.php?id=PED113&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no\)](https://tp.educloud.no/uiib/timeplan/timeplan.php?id=PED113&type=course&sort=week&sem=23v&lang=no)

[Litteraturliste \(https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS\\_UBB/lists/9850319080002207?auth=SAML\)](https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/public/47BIBSYS_UBB/lists/9850319080002207?auth=SAML)

[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PED113?sem=2023v#block-uiib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PED113?sem=2023v#block-uiib-study-study-exam-info)

## Studiepoeng, omfang

15 studiepoeng

## Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

## Fulltid/deltid

Fulltid

## Undervisningssemester

Vår

## Undervisningsstad

UiB

## Mål og innhald

Studiet har som mål å utvikle grunnleggjande forståing for forholdet mellom kunnskap, læring og opplæring i arbeidsliv og profesjonar. Dette inneber eit fokus på læring- og opplærings situasjonar for,

og på arbeidsplassen. Emnet introduserer ulike teoretiske perspektiv på kunnskapsprosessar og læring som sosial praksis, og viser korleis perspektiva kan bidra til å forstå vilkår for læring og utvikling. Emnet vil gje ei innføring i omgrep som uformell læring, taus kunnskap, artefakter og identitet.

## Læringsutbyte

*Studenten skal ved avslutta emne ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse:*

*Kunnskapar:*

*Studenten...*

- kan gjere greie for ulike perspektiv på forholdet mellom kunnskap, læring og opplæring
- kan forstå praktiske lærings situasjonar i lys av ulike teoretiske perseptiv
- kan diskutere forholdet mellom formell og uformell læring og opplæring i arbeidslivet
- kan diskutere forholdet mellom identitet, læring og arbeid

*Ferdigheiter:*

*Studenten...*

- kan reflektere over forholdet mellom opplæring, læring og syn på kunnskap
- kan diskutere praktiske problemstillingar knytt til opplæring og læring

*Generell kompetanse:*

*Studenten...*

- kan bruke faglege omgrep og teori på ein relevant måte
- kan diskutere faglege problemstillingar

## Krav til forkunnskapar

Ingen

## Krav til studierett

Emnet er ope for studentar på årsstudiet og bachelorprogrammet i pedagogikk



# Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga er lagt opp som ein kombinasjon av førelesingar, litteraturstudiar og seminar.

## Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

## Vurderingsformer

Vurderingsforma i emnet er heimeeksamen over ei veke.

## Karakterskala

A-F

## Fagleg overlapp

PED211 = 15 studiepoeng i reduksjon

## Vurderingssemester

Vår og haust

## Litteraturliste

Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.

## Emneevaluering

Emnet vert evaluert i tråd med Det psykologiske fakultet sine rutinar for deltakande evaluering og UiB sitt kvalitetssikringssystem.

## Programansvarleg

Institutt for pedagogikk

# Emneansvarleg

Institutt for pedagogikk

## Administrativt ansvarleg

Det psykologiske fakultet

KONTAKT



[Informasjonssenteret ved Det psykologiske fakultet \(https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet\)](https://www.uib.no/psyfa/43960/informasjonscenteret-ved-det-psykologiske-fakultet)

EKSAMENSINFORMASJON



### Vurderingsordning: Heimeeksamen

#### Oppgave utleveres

19.05.2023, 09:00

#### Innleveringsfrist

26.05.2023, 15:00

#### Trekkfrist

05.05.2023

#### Eksamenssystem

Inspira

Digital eksamen

[Dette bør du vite om eksamen \(/nb/eksamen\)](/nb/eksamen)

VEL SEMESTER

[Haust 2022 \(Sist semester\) \(?sem=2022h\)](?sem=2022h)

[Vår 2023 \(Inneverande semester\) \(?sem=2023v\)](?sem=2023v)

[Haust 2023 \(Neste semester\) \(?sem=2023h\)](?sem=2023h)

[Institutt for pedagogikk \(/nb/iped\)](/nb/iped)

#### AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Pedagogikk, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAPS-PED\)](/nb/studier/BAPS-PED)

Emneevalueringer med studentundersøkelser (3-årig syklus),  
hentet fra Studiekvalitetsdatabasen:

<https://kvalitetsbasen.app.uib.no>

a. PED110

*I. Emnerapport PED110, høst 2021:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=11171](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=11171)

b. PED111

*I. Emnerapport PED111, vår 2023:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=12160](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=12160)

*II. Rapport PED111, høst 2014 :*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=5765](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=5765)

c. PED112

*I. Emneevaluering PED112, høst 2022:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=11418](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=11418)

*II. Emneevaluering PED112, høst 2019:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=7956](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=7956)

*III. Emneevaluering PED112, høst 2019:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=5862](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=5862)

d. PED113

*I. Emneevaluering PED113, vår 2022:*

[https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport\\_id=11206](https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=11206)

# Mal for programevaluering og veiledning til programevaluering.

## Om programevaluering og reakkreditering av studieprogram

Studietilsynsforskriften setter krav til at utdanningsinstitusjonene har ordninger som sikrer at også de etablerte studieprogrammene tilfredsstillende de nasjonale kravene på lik linje med nyopprettede program. Prosessen ved UiB bygger på programevalueringene som gjennomføres minst hvert 5. år.

Programevalueringen skal danne grunnlag for at Studiekvalitetskomiteen ved fakultetet kan vurdere om studieprogrammet tilfredsstillende de nasjonale kravene til akkreditering (Studietilsynsforskriften kapittel 2, og § 3-2 i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning) og UiB sin studieforskrift. Studiekvalitetskomiteen gir så anbefaling om reakkreditering til fakultetsstyret. Det er fakultetsstyret som vedtar om programmet kan reakkrediteres eller om det må gjennomføres endringer i studieprogrammet for at forskriftens krav skal være tilfredsstillende. Rapporten lagres i Studiekvalitetsbasen sammen med informasjon om tiltak for oppfølging.

Programansvarlig har, i samarbeid med fagmiljøet, ansvar for å gjennomføre programevaluering av eksisterende studieprogram minst hvert 5. år.

Studenter, eksterne fagfeller, samt representanter fra arbeids- eller samfunnsliv som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.

Grunnlagsmaterialet for og vedlegg til programevalueringen skal være:

- Studieplanen for programmet
- Årlige egenvurderinger av emner og studieprogram
- Emneevalueringer
- Programevalueringsrapporter fra ekstern fagfelle og refleksjon rundt fagfelles vurdering av programmet
- Oppsummeringer og vurdering av tilbakemeldinger fra studenter og involverte undervisere, inklusive (men ikke eksklusivt) studentevalueringer
- Oversikter over studiepoengproduksjon, opptak, gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon.
- Relevante rapporter fra Tableau og STAR til delen av evalueringen:
  - Studieprogramledere <https://rapport-dv.uhad.no/#/workbooks/1573/views>  
Herunder:
    - GST1 Gjennomstrømming hovedprogram - fullføring og frafall
    - GST3 Andel kvalifikasjoner av antall startende
    - GST5 Studiepoeng per student
    - GSTM1 – Studenter med intern mobilitet Om denne rapporten:  
<https://www.fellesstudentsystem.no/applikasjoner/star/studieprogramledere.html>

Andre relevante data/kilder:

- SHOT
- Studiebarometeret (dersom det foreligger resultater på programnivå)

- Annet
- Praksisavtaler (dersom relevant)

## Innhold

Om programevaluering og reakkreditering av studieprogram .....	1
Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene .....	3
Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon .....	3
Opptakskrav og opptakstall .....	3
Vurdering av læringsmiljø .....	3
Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften .....	3
System for kvalitetssikring .....	3
Tilhørende forskrifter .....	4
Studieplan .....	4
Nivå på læringsutbyttet .....	4
Læringsutbytte og infrastruktur .....	4
Undervisnings- og vurderingsformer .....	5
Faglig innhold .....	5
Arbeidsomfang .....	6
Kobling til forskning .....	6
Internasjonalisering .....	6
Praksis .....	6
Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften .....	7
Fagmiljøets størrelse .....	7
Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse .....	7
Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse .....	8
Internasjonalt og nasjonalt samarbeid .....	8

## Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

### Opptakskrav og opptakstill

- Veiledning: Gi en kort vurdering av studieprogrammets resultater når det gjelder opptak. Fyller studieprogrammene studieplassene sine? Planlegger fagmiljøet eller har fagmiljøet gjennomført tiltak for å øke rekrutteringen til og/eller inntakskvaliteten på programmet?

### Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

- Veiledning: Gjør en vurdering av programmets resultater i perioden etter forrige programevaluering når det gjelder gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon. Rapporter fra Tableau skal benyttes ved vurdering av programmet. Omtal kort relevante tiltak som er gjennomført i perioden og hvilke tiltak som skal gjennomføres i kommende periode.

### Vurdering av læringsmiljø

- Veiledning: Gi en vurdering av det faglige og sosiale læringsmiljøet på programmet, og beskriv tiltak og eventuelle tilbakemeldinger på eller undersøkelser om læringsmiljø som er gjennomført i perioden. Eksempler på læringsmiljøtiltak: egne lesesaler, filmklubb, sosiale tiltak osv. Mulige kilder: SHOT, Studiebarometeret e.l.

## Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

### System for kvalitetssikring

*§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.*

### Kvalitetssikring

Rapporten skal inneholde forslag til forbedringer der det er behov for det.

- Hvordan har de årlige egenvurderinger, emneevalueringer, programevalueringer og evalueringer fra eksterne fagfelle blitt fulgt opp og hvilke tiltak har blitt iverksatt?
- Forslag: Hvilke forhold påvirker kvaliteten på programmet (ressurser, infrastruktur osv.) og hva bør endres for å heve kvaliteten? Er det behov for å heve kvaliteten i programmet? I så fall, hvilke tiltak bør gjennomføres?

### Studentinvolvering

- Veiledning: Hvordan involveres studentene i utvikling av programmet, og tilbakemeldinger på programmet?

## Tilhørende forskrifter

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (1): *Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.*

- Veiledning (*om relevant*): Dersom utdanningen er underlagt rammeplaner, krav til å tildele titler (sivilingeniør osv.), RETHOS, sertifiseringskrav eller andre krav utover ordinære krav til bachelor- og mastergrader, må dette spesifiseres. Det må også gjøres en vurdering av om kravene er oppfylt.

## Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): *Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.*

- Veiledning: Oppdatert versjon av studieplan for programmet må legges ved. Gi en kort vurdering av om punktene omtalt i paragrafen er oppfylt.

## Nivå på læringsutbyttet

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): *Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.*

### Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

- Veiledning: Vurder om læringsutbyttet er i samsvar med og på rett nivå i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Nivåbeskrivelser for bachelor og master i NKR: <https://www.nokut.no/norsk-utdanning/nkr/beskrivelser-av-laringsutbytte-for-nivaene-i-nkr/>

### Navn

- Veiledning (*om relevant*): Gi en kort redegjørelse for endringer i studieprogrammets navn i perioden og vurder om studiets navn er dekkende.

## Læringsutbytte og infrastruktur

§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): *Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.*

### Innhold og oppbygging

- Veiledning: Uttrykker læringsutbyttet på programnivå på en god måte de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studenten har oppnådd i emnene som inngår i programmet? Redegjør for eller legg ved et studieprogramkart som viser hvordan emnene, sammen med progresjonen fra semester til semester, fører fram til læringsutbyttet for studiet.

## Infrastruktur

- Veiledning: Har studiet tilstrekkelig tilgang til nødvendig og egnet infrastruktur? Med infrastruktur menes egnede lokaler, utstyr, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, tilstrekkelige og egnede IKT-ressurser, nettstøtte, egnet læringsplattform etc. som understøtter studentens læring og læringsmiljø og den faglig ansattes undervisning og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

## Undervisnings- og vurderingsformer

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.*

- Veiledning: Hvilke undervisnings-, lærings- og vurderingsformer benyttes i studiet? Gjør en vurdering av om disse i tilstrekkelig grad legger til rette for at studentene oppnår læringsutbyttet som er beskrevet for studiet.
- Gi en kort omtale av eventuelle gjennomførte eller planlagte endringer i undervisnings-, lærings- og vurderingsformene. Gi en beskrivelse av hvordan fagmiljøet legger til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

## Faglig innhold

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.*

Dersom mastergradsstudier:

*Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-2. Akkreditering av mastergradsstudier*

*(1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.*

### *Faglig oppdatert studietilbud*

- Veiledning: Beskriv kort hvordan fagmiljøet arbeider for å sikre at programmet er relevant i forhold til kunnskapsutviklingen innen fagområdet og i arbeids- og samfunnsliv. Er det foretatt endringer i programmet som følge av endringer i kunnskapsutviklingen og/eller i arbeids- og samfunnsliv?

### *Relevans*

- Veiledning: Gi en kort beskrivelse av programmets arbeidslivsrelevans og studentenes karrieremuligheter, og beskriv hvordan denne relevansen formidles til studentene på programmet. Gi også en kort beskrivelse av studiets relevans for videre studier, og av ordninger for samhandling med arbeids- og samfunnsliv.

### *For mastergradsstudier*

- Veiledning: Beskriv kort studiets profil og faglige bredde.



## Arbeidsomfang

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.*

- Veiledning: Gi en vurdering av arbeidsomfang i studiet, herunder om det er enkelte emner, semestre e.l. der det er behov for å fordele arbeidsbelastningen. Hvordan sikres samkjøring av arbeidsbelastning i undervisning, arbeidskrav og vurdering mellom emner som er obligatorisk i samme semester? Der disse tallene finnes på studieprogrammet: Kommenter tall fra Studiebarometeret om hvor mye tid studentene oppgir å bruke på studiet.

## Kobling til forskning

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.*

- Veiledning: Beskriv kort hvordan studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid i studieprogrammet

## Internasjonalisering

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.*

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.*

- Veiledning: Gi en kort redegjørelse for status for internasjonalisering, og eventuelle tiltak for å øke omfanget og relevansen av internasjonaliseringen.
- Veiledning: Hvordan tilrettelegges det for faglig relevant utveksling i studieprogrammet?

## Praksis

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.*

*§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.*

- Veiledning (om relevant): Gi en kort beskrivelse av praksis, praksisens faglige relevans, andel studenter som har praksis og eventuelle planer for utvikling av tilbudet.
- Veiledning (om relevant): Gi en kort vurdering av fagmiljøets kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

## Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften

Studietilsynsforskriften kapittel 2. Akkreditering av studietilbud, § 2-3. Krav til fagmiljø

### Fagmiljøets størrelse

*§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.*

*§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:*

*a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.*

*b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.*

*c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.*

*For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning*

*(2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.*

*(3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.*

- Veiledning: Gi en kort vurdering av om fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, er kompetansemessig stabilt over tid og har en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
- Har fagmiljøet den sammensetningen som er beskrevet i § 2-3 (4)?

### Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

*§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.*

- Veiledning: Har fagmiljøet tilknyttet studietilbudet godkjent utdanningsfaglig kompetanse iht UiBs regelverk? Hvordan jobbes det for å ivareta kravene til utdanningsfaglig kompetanse i fagmiljøet?

## Faglig ledelse

*§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.*

- Veiledning: Har studieprogrammet en tydelig faglig ledelse med ansvar for kvalitetssikring og utvikling som definert i kap. 2.3 i UiB sitt kvalitetssystem for utdanning?

## Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

*§ 2-3 (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.*

- Veiledning: Gjør en kort vurdering av fagmiljøets fagspesifikke kompetanse, med vekt på sammenhengen mellom fagmiljøets forskningsfelt og programmets innhold og nivå.

## Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

*§ 2-3 (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.*

- Veiledning: Gi en kort vurdering av internasjonalt og nasjonalt samarbeid og nettverk som er relevante for programmet.

# Veiledning til programevalueringer

*Veiledningen inneholder samme spørsmål som mal for programevaluering, men viser også NOKUT sin veiledningstekst for institusjoner som søker til NOKUT om å opprette studieprogram, [NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud](#). Disse tekstene kan fortelle noe om bakgrunnen for punktene i Studietilsynsforskriften, men en programevaluering vil ikke være like omfattende som en søknad til NOKUT.*

## Innhold

Tilhørende forskrifter.....	9
Studieplan .....	10
Nivå på læringsutbyttet .....	10
Læringsutbytte og infrastruktur .....	11
Undervisnings- og vurderingsformer .....	12
Faglig innhold .....	12
Arbeidsomfang.....	13
Kobling til forskning .....	14
Internasjonalisering .....	14
Praksis .....	15
Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften.....	17
Fagmiljøets størrelse.....	17
Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse .....	19
Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse .....	20
Internasjonalt og nasjonalt samarbeid .....	21

## Tilhørende forskrifter

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (1): Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

*Veiledning fra NOKUT:*

*Forskrifter om rammeplaner/rammeplaner*

*Enkelte utdanninger er underlagt rammeplaner gitt i forskrift av KD. Oversikt over rammeplanstyrte utdanninger finnes på KDs nettsider. Studier som er regulert gjennom rammeplaner, skal følge disse. For søknader om akkreditering av studier som følger rammeplan, må det framgå hvordan studietilbudet følger rammeplanen*

## Andre forskrifter og retningslinjer/direktiver

Andre aktuelle forskrifter kan være opprykksforskriften<sup>4</sup> (dersom institusjonen må sørge for kompetansevurdering av sine ansatte), gradsforskriften<sup>5</sup> (institusjoner kan ikke tildele beskyttede titler, men det er adgang til å bruke tilleggstitler i studienavnet og på vitnemålet), og EUs og andre internasjonale direktiver.

### - Sertifiseringskrav

En rekke norske utdanninger er regulert gjennom ulike sertifiseringsordninger fastlagt av ulike sektordepartementer eller deres underliggende etater.

## Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

### Veiledning fra NOKUT:

Med informasjon menes det som framgår av studieplanen og tilknyttet informasjon om studietilbudet. Det følger av universitets- og høyskoleloven § 3-3 (3) at styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studietilbudene. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) 2015 standard 1.8 fastslår at institusjoner skal sørge for at informasjonen om deres virksomhet, herunder studietilbud, skal være korrekt, objektiv, oppdatert og lett tilgjengelig. Studietilsynsforskriftens § 2-1 (2) anses sammen med universitets- og høyskoleloven § 3-3 (3) som en oppfyllelse av denne standarden.

## Nivå på læringsutbyttet

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

### Veiledning fra NOKUT:

### Læringsutbyttebeskrivelser

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet i desember 2011. Det er fastsatt i NKR at alle studietilbud skal ha en læringsutbyttebeskrivelse. Læringsutbyttebeskrivelsen for studietilbudet det søkes akkreditering for skal være i samsvar med NKR. Læringsutbyttebeskrivelsen skal gi et grunnlag for å kommunisere om kandidatenes kompetanse både internt på institusjonen, til læresteder i inn- og utland, og til arbeids- og samfunnslivet. Læringsutbyttet må være beskrevet konkret nok til at studentene og arbeidslivet kan bruke det til å kommunisere om kompetanse.

Alle studietilbud skal følge de generelle læringsutbyttebeskrivelsene som ligger i NKR, når de fagspesifikke beskrivelsene utformes og fastsettes. For å få til gode fagspesifikke beskrivelser er det en forutsetning at utviklingen av læringsutbyttebeskrivelsene er forankret i fagmiljøene. Alle kandidater som har fullført den samme utdanningen, skal som et minimum ha oppnådd det samme læringsutbyttet. Institusjonene kan ha spesialiseringer innenfor et studietilbud. I slike tilfeller er det institusjonen selv som må påse at læringsutbyttet er formulert slik at det skaper en definert ramme for de læringsaktiviteter

*som er tilknyttet studietilbudet, og det fagmiljøet som er ansvarlig for gjennomføring av læringsaktivitetene*

*Læringsutbyttebeskrivelsene i NKR er generelle og overordnede da de skal passe for alle studietilbud på et gitt nivå (nivå 6, 7 eller 8). Dersom det for eksempel søkes om et mastergradsstudium, er det nivå 7 i NKR som gjelder. Det er likevel mulig å bruke noen kompetansebeskrivelser (enkeltformuleringer under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse) fra nivå 6 (bachelor) eller nivå 8 (ph.d.) i en læringsutbyttebeskrivelse på nivå 7 (master). Det viktige her er at beskrivelsen av det samlede læringsutbyttet tydelig kommuniserer at dette er et studium på masternivå. Søkeren skal i søknaden begrunne de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsen.*

### **Studiets navn**

*Studiet skal ha et navn som er dekkende for de sentrale delene/den sentrale delen av studiets faglige innhold og som angir studiets nivå (bachelorgradsstudium, mastergradsstudium eller ph.d.-studium). Navnet begrunnes ut fra studieplanen. Studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig skal, gjennom navnet, få en god forståelse av studiets innhold. Studiets engelske navn som er oppgitt i DS skal korrespondere med det norske navnet. Dersom studiet har et navn på et annet fremmedspråk, skal det også korrespondere med det norske navnet.*

### *Læringsutbytte og infrastruktur*

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.*

*Veiledning fra NOKUT:*

#### *Studietilbudets innhold og oppbygging*

*Læringsutbyttet for studiet oppnås gjennom emnene. Et emne er den minste studiepoenggivende enheten. Studiets innhold og oppbygging skal vise hvordan alle emnene i studiet, sammen med progresjonen fra semester til semester, fører frem til læringsutbyttet for studiet. Det er vanlig at det også utarbeides læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå. Hvert enkelt emne vil bidra til å oppnå deler av studiets læringsutbytte. Gjennom noen emner kan studentene for eksempel oppnå kunnskap om ulike tema, mens gjennom andre oppnår de ferdigheter og generell kompetanse.*

#### *Studietilbudets infrastruktur*

*Institusjonen må ha tilstrekkelig tilgang på infrastruktur som beskrevet i merknaden over. Hva som regnes som en tilfredsstillende infrastruktur og ressurstilgang, vil være avhengig av studiets egenart og hvordan studiet er organisert (campus/nettbasert/hybridløsninger). Infrastruktur og støttesystemer må være relevante og bærekraftige i studieorganiseringen som velges. For studier som kun tilbys på nett, kan det være relevant å beskrive spesielle funksjoner som serverkapasitet, nettkapasitet, valgt læringsplattform, programvare, verktøy og utstyr. Det stilles ikke eksakte krav til infrastruktur og læringsressurser, men søkeren må vurdere hva som er tilstrekkelig for at studentene skal oppnå læringsutbytte.*

*Med infrastruktur menes egnede lokaler, utstyr, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, tilstrekkelige og egnede IKT-ressurser, nettstøtte, egnet læringsplattform etc. som understøtter*

*studentens læring og læringsmiljø og den faglig ansattes undervisning og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.*

## Undervisnings- og vurderingsformer

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*De ulike undervisnings- og læringsformene må være tilpasset studietilbudets innhold og oppbygging. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er tilpasset et digitalisert samfunn. For studietilbud med få studenter og/eller geografisk spredt studentgruppe innebærer bestemmelsen at institusjonen skal treffe tiltak for å sikre et godt studiemiljø som legger til rette for faglig samhandling mellom studentene og/eller mellom studentene og fagmiljøet. Kravet om studentenes aktive rolle er i samsvar med ESG 2015 standard 1.3 om studentsentrert læring.*

*Studiets undervisnings- og læringsformer kan omfatte alt fra lærerstyrt undervisning og studentstyrte gruppearbeid til selvstudium og ulike former for praksis. Undervisnings- og læringsformene skal være lagt opp slik at studentene oppnår det læringsutbyttet som er beskrevet for studiet.*

*Studiets vurderingsformer kan omfatte både underveis- og sluttvurderinger av studentenes oppnådde læringsutbytte. Eksempler på dette kan være skriftlig eksamen, praktiske oppgaver, presentasjoner, mappeinnleveringer og så videre. Vurderingsformene skal være egnet til å måle om studenten har oppnådd læringsutbyttet.*

*Institusjonen skal også gjennomføre studietilbudet slik at studentene oppmuntres til å ta en aktiv rolle i læringsprosessen og bedømmelsen av studentene skal gjenspeile denne tilnærmingen. Fagmiljøet må selv velge tiltak for å sikre at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen som passer for det aktuelle studietilbudet. Hvilken måte fagmiljøet legger til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle, vil avhenge av studietilbudets profil. Dette henger også sammen med å sikre og ivareta et godt læringsmiljø for studentene.*

Utfyllende veiledning fra Fakultetet:

Her er det særlig nyttig at det er gjort rede for hvordan læringsutbyttet, undervisnings-/læringsformer og vurderingsformer henger sammen, ikke bare i planleggingen og utforming, men også i handling/implementering av studieprogrammets hverdag. Gi gjerne konkrete eksempler på hvordan undervisnings- og vurderingsformer fungerer på noen emner, som viser type og omfang av studentenes aktive rolle i læringsprosessen.

## Faglig innhold

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.*

*Dersom mastergradsstudier:*

*Krav til akkreditering i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#) § 3-2. Akkreditering av mastergradsstudier*

(1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

*Veiledning fra NOKUT:*

*Kravet om at studietilbudet er faglig oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både akademia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv sikres gjennom ordninger for samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studietilbudets innhold og nivå. Det forutsettes at institusjonen har vurdert rekrutteringsgrunnlaget ut fra forventet etterspørsel/behov og samlet kapasitet knyttet til samme eller lignende studietilbud ved egen institusjon og andres institusjoner.*

***Relevans:** Søkerinstitusjonen må ha en klar oppfatning av hva studentene kan bruke sin kompetanse til etter endt studium. I de tilfellene der studiet skal være relevant for videre studier, er det viktig å ha en realistisk og konkret beskrivelse av dette som blir formidlet til studentene. En slik beskrivelse bør bygge på god kommunikasjon med aktuelle utdanningsinstitusjoner hvor studentene vil kunne søke opptak om videre studier, eller med aktører i arbeidslivet. Det at studiet skal ha «... relevans for» kan gis forskjellig betydning. Relevans dreier seg på en side om i hvilken grad tilbudte utdanninger fyller arbeids- og samfunnslivets behov, men tar også høyde for at kunnskapsutviklingen i akademia er med på å forme fremtidige behov. I tillegg dreier relevans seg om hvordan studietilbudets innhold, oppbygging, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer gir studentene et godt læringsutbytte for det arbeids- og samfunnslivet studiet sikter seg mot og/eller videre studier. Det er et stort spenn i hvordan profesjonsutdanninger og mer teoretiske utdanninger kan være relevante for arbeids- og samfunnsliv, og i hvordan de kan ha kontakt og samarbeid med dets aktører. Tilsvarende vil også dokumentasjonen på relevans variere med studiets profil.*

### **Oppdatering**

*Faglig oppdatering gjelder både studiets faglige innhold i seg selv og den relevans studietilbudet har for profesjons-, arbeids- og samfunnsliv. Det er institusjonene som selv bestemmer hvordan de jobber med å sikre faglig oppdaterte studier.*

### **Veiledning til § 3-2. Akkreditering av mastergradsstudier**

*Avgrensingen av mastergradsstudiet skal komme tydelig frem gjennom en beskrivelse av fag, disipliner og kunnskapsområder studiet omfatter. I noen tilfeller kan det være nødvendig å tydeliggjøre hva studiet ikke omfatter. Studiets profil og mulige spesialiseringer må beskrives slik at studiets bredde kommer tydelig frem. NOKUTs sakkyndige vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hva som anses for å være tilstrekkelig faglig bredde.*

### **Arbeidsomfang**

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*Det følger av universitets- og høyskoleloven § 3-8 (1) at et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng. Dette er i samsvar med European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). ECTS Users' Guide viser til at et studietilbud av 60 studiepoengs omfang på fulltid normalt har et samlet arbeidsomfang på om lag 1500–1800 timer per år, fordelt på kategoriene organiserte lærings- aktiviteter, selvstudium og*



eksamensforberedelser. Dette innebærer at en heltidsstudent med oppgitt arbeidsomfang/arbeidsinnsats normalt skal kunne oppnå læringsutbyttet og fullføre på normert tid.

Arbeidsomfang er en beregning av hvor mye tid den typiske student bruker for å fullføre ulike faglige aktiviteter som kreves for å nå læringsutbyttet. En slik beregning skal inkludere selvstudium, eksamensforberedelser og organiserte læringsaktiviteter. Hvilke læringsaktiviteter et studium inneholder vil variere, men noen eksempler kan være forelesninger, seminarundervisning, laboratoriearbeid, veiledning og praksis. Hvor mye selvstudium det legges opp til i et studietilbud, vil variere med studiets profil. Søkeren skal vise at det er sikret en balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter i studiet, som vil gjøre det mulig for studentene å oppnå læringsutbyttet.

Informasjon i søknaden skal minst inneholde:

Beskrivelse av studentenes arbeidsomfang i studiet per semester totalt, samt fordelt på kategoriene organiserte læringsaktiviteter, selvstudium og eksamensforberedelse. Dette kan gjerne illustreres i en tabell. Beskrivelsen må vise at arbeidsomfanget er tilpasset studietilbudets profil og læringsutbytte.

## Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Veiledning fra NOKUT:

Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid er likestilt gjennom lov. Fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (FoU/KU) -resultater omtales senere i denne veiledningen under § 2-3 fagmiljø. Kravet her handler først og fremst om at fagmiljøet må kunne fremvise en tilstrekkelig relevant gjensidig kobling mellom FoU/KU-virksomheten og studietilbudet, og hvordan studentene introduserer for FoU/KU i løpet av studiet.

Hvordan selve koplingen mellom studietilbudet og FoU/KU sikres, er i stor grad avhengig av studiets nivå, omfang og egenart. Fagmiljøet kan sikre denne koplingen gjennom bruk av egne forskningsresultater, men også ved bruk av andre forskningsresultater i utdanningen.

Informasjon i søknaden skal minst inneholde:

- Beskrivelse av hvordan studentene vil møte forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom studietilbudet.
- Begrunnelse for at studiet har en relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

## Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Veiledning fra NOKUT:

*Kravet innebærer at studietilbudet settes i en internasjonal kontekst og at studentene på denne måten eksponeres for et mangfold av perspektiver.*

*Studenter på ulikt nivå i studiene vil erfare den internasjonale dimensjonen forskjellig, den vil også variere fra fagområde til fagområde. Kravet er at søkerne må tydeliggjøre fagenes internasjonale dimensjoner, og det åpnes for at dette kan skje på ulike måter.*

*Ordninger for internasjonalisering er de tiltakene som kan utledes fra institusjonens strategi og handlingsplan for å realisere sine internasjonale ambisjoner. I dette tilfellet er studietilbudet sentrum for internasjonalisering og ordningene kan omfatte en rekke aktiviteter slik som bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, utenlandske studenter på innveksling eller studenters deltakelse på internasjonale konferanser eller workshops (listen er ikke uttømmende).*

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*Bestemmelsen innebærer at institusjonen skal sikre at studenter ved alle studietilbud som fører fram til en grad, kan tilbys utvekslingsopphold gjennom oppdaterte og bindende avtaler, og at relevansen av utvekslingsoppholdet er sikret av studietilbudets fagmiljø.*

*Kravet om å tilby studentutveksling gjelder for alle gradsgivende studietilbud (høgskolekandidat, bachelor, master og ph.d). Kravet gjelder ikke for kortere studier. I de tilfellene der flere korte studietilbud kan settes sammen til et gradsstudium, gjelder kravet til at det skal finnes utvekslingsavtaler som er faglig relevante for studietilbudet som helhet.*

*Det er ikke et krav om at avtalene skal være på studietilbudsnivå. Avtalene kan være på institusjon/fakultet/institutt-nivå eller lignende, så lenge de er relevante. Det er ingen krav til lengde på utvekslingen.*

*Utteksling må skje i løpet av ordinær studietid, og institusjonen må sørge for at utveksling kan innpasses i studiet. Dette handler om å legge opp studentutvekslingen slik at det blir forutsigbart for studentene. Selv om avtalene ikke må være på studietilbudsnivå, er det et krav at studietilbudets fagmiljø sikrer at den enkelte students utveksling er faglig relevant.*

## Praksis

*§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.*

*§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.*

*Veiledning fra NOKUT:*

### **Krav til studietilbudet**

*Avtaler skal regulere den faglige gjennomføringen av praksis og andre forhold som er av betydning for studentens læringsutbytte og for kvaliteten i praksisoppholdet. Dette innebærer blant annet at avtalen skal beskrive partenes rettigheter og plikter.*

*Søkerinstitusjonen har ansvar for at studenten får tilstrekkelig veiledning og oppfølging under praksis – også på de eksterne praksisstedene. Det samme gjelder ansvaret for å sikre god kvalitet og relevans også for praksisdelen i studiet. Det skal finnes avtaler med praksisstedene som sikrer og regulerer den faglige gjennomføringen av praksis, og som muliggjør at praksis kan kvalitetssikres på samme linje som de delene av studiet som gjennomføres ved institusjonen. Avtalene skal sikre de forholdene som er viktig for at studenten skal kunne gjennomføre sitt arbeid. Det kan være studentens adgang til å oppholde seg i bedriften/på institusjonen, tilgang til materiale, informanter m.m.*

*Innenfor noen fagfelt er det vanlig at det inngås rammeavtaler med kommuner om praksis. Slike rammeavtaler må suppleres med signerte praksisavtaler.*

### **Krav til fagmiljø**

*Med «praksisveiledere» menes personer som legger til rette for og veileder studenten ved dennes praksisopphold. Jf. her merknader til § 2-2 (9). Med «relevant kompetanse» i andre setning menes relevant faglig kunnskap og veiledningskompetanse. I studietilbud som har praksis, forutsettes det at institusjonene og fagmiljøene selv sørger for systematisk kontakt med praksisfeltet, slik at utdanningene og fagmiljøenes egen praksiserfaring er oppdatert og i takt med utviklingen i praksisfeltet. Det er viktig for kvaliteten i studietilbudet at det jevnlig foregår en faglig interaksjon mellom kompetansepersoner i praksisfeltet og sentrale kompetansepersoner som har hovedstilling ved institusjonene.*

*Ved å sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, sørger institusjonen for en relevant praksisopplæring for studentene.*

*Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal både ha relevant og oppdatert kunnskap om praksis for å sikre at studietilbudet er oppdatert i tråd med profesjonsfeltet og samfunnslivet. Dette er en forutsetning for å sikre at praksis bidrar til at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, at det forventede læringsutbyttet er relevant med en tilstrekkelig bevissthet om standarden i praksisfeltet, og for å bidra til å sikre studentene kvalitet i praksisdelen av studiet. Fagmiljøet ved institusjonen må selv ha praksiskunnskap for å kunne samarbeide godt med praksisfeltet og integrere/bygge bro mellom teori og praksis i utdanningen.*

*Informasjon i søknaden skal minst inneholde:*

- *Beskrivelse av den erfaringen og kunnskapen fagmiljøet ved søkerinstitusjonen har fra praksisfeltet og begrunnelse for hvordan denne kunnskapen holdes oppdatert.*
- *Beskrivelse av hvilken systematisk kontakt som finnes mellom fagmiljøet ved institusjonen og praksisveilederne ved praksisinstitusjon.*
- *Beskrivelse av hvilke krav institusjonen stiller til praksisveiledernes kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.*
- *Begrunnelse for hvordan institusjonen kontinuerlig sikrer at praksisveiledernes kompetanse er relevant for studietilbudet.*

## Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften

Studietilsynsforskriften kapittel 2. Akkreditering av studietilbud, § 2-3. Krav til fagmiljø

### Fagmiljøets størrelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): *Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.*

§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): *Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:*

*a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.*

*b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.*

*c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.*

*For mastergradsstudier: Krav til akkreditering i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#), §3-2*

*(2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.*

*(3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.*

**Veiledning fra NOKUT:**

### **2-3 (1)**

*Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet omfatter personer som direkte og regelmessig gir bidrag til utviklingen, organiseringen og gjennomføringen av studietilbudet. Presiseringen er ment å inkludere personer med ulike typer bidrag inn i studietilbudet i tillegg til undervisning, veiledning eller annen tilrettelegging for læring. Dette kan for eksempel være laboratoriearbeid, forskning, utviklingsarbeid, erfaringsoverføring fra praksisfeltet, praktisk undervisning, pedagogisk og faglig utnyttelse av digital teknologi, innovasjon og samarbeid med arbeids- og næringsliv.*

### **Veiledning**

*En viktig forutsetning for kvalitet i studietilbudet, er at studentene møter et fagmiljø som er stort nok og stabilt, og som har kompetanse innenfor alle fag og emner som det undervises i.*

*Forventet læringsutbytte for studentene og studiets innhold og relevans, bør være førende for sammensetningen av fagmiljøet. Fagmiljøet har ansvar for å bygge opp et helhetlig studietilbud med god*

sammenheng, progresjon, og faglig bredde. Fagmiljøet må ha en kompetanseprofil som til sammen dekker de fag og emner studentene skal oppnå læringsutbytte i.

Størrelsen og kompetansen må være tilpasset antall studenter og undervisningen og veiledningen i studietilbudet. Fagmiljøet skal ha tilstrekkelig undervisnings- og veiledningskompetanse. Fordi fagmiljøet er definert som de personene som direkte og regelmessig skal bidra også til utvikling av studiet, må institusjonen kunne vise til et tilfredsstillende fagmiljø for hele studietilbudet til enhver tid.

Definisjonen av fagmiljøet som er gitt i studietilsynsforskriften omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studietilbudet. Ofte vil fagmiljøet være en del av et større miljø ved institusjonen. Det betyr at fagmiljøet tilknyttet studietilbudet vil kunne trekke veksler på kompetanse som ikke nødvendigvis er direkte tilknyttet studietilbudet i form av årsverk eller oppgaver.

Imidlertid er det større fagmiljøet vanskelig å tallfeste, og det er derfor slik at de kvantitative kravene til studietilbudet må være oppfylt for det fagmiljøet som er direkte knyttet til studietilbudet (se § 2-3 (4)).

### **§ 2-3 (4)).**

Med hovedstilling menes at institusjonen er hovedarbeidsgiver for den ansatte, dvs. at den ansatte er ansatt i minst 50 prosent stilling ved den aktuelle institusjonen. For institusjoner som ellers kan dokumentere et stabilt og robust fagmiljø innenfor fagområdet, kan ll'er-stillinger ned til 20 prosent telles med for å oppfylle 50 prosentandelen. Med førstestillingskompetanse menes stillingskategoriene førstelektor, førsteamanuensis, postdoktor, dosent og professor. For integrerte mastergrader gjelder § 2-3 (4) (b) for alle fem årene. For fellesgrader regnes de deltakende institusjonene som «institusjonen». Det vil si at 50 prosent av det samlede fagmiljøet som bidrar inn mot fellesgraden, må utgjøres av ansatte i hovedstilling ved én (eller flere) av de deltakende institusjonene.

Dersom store deler av fagmiljøet ikke er ansatt/mangler ansettelsesavtale på søknadstidspunktet, vil ikke de sakkyndige ha tilstrekkelig grunnlag for å gjøre en vurdering og søknaden vil bli administrativt avvist. Definisjonen av fagmiljøet er gitt i § 2-3 (1) og omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studietilbudet. Det er altså bare fagmiljøet som er knyttet til studiet i form av årsverk, som vurderes under dette punktet. Dette kravet gjelder fagmiljøet tilknyttet studiet. Stillinger fra og med 0,1 årsverk inngår i beregningen.

I enkelte tilfeller vil en person være ansatt i hovedstilling selv om stillingen ikke utgjør 50% eller mer. Personer som har eget foretak ved siden av stillingen ved institusjonen, eller er ansatt i flere stillinger andre steder, må imidlertid ha institusjonen som hovedarbeidsgiver for å regnes som ansatt i hovedstilling. Søkeren må eventuelt begrunne hvorfor ansatte med stillingsprosent under 50% allikevel skal vurderes som i hovedstilling ved søkerinstitusjonen.

Krav til førstestillingskompetanse er definert i opprykksforskriften<sup>10</sup> og forskrift om ansettelsesvilkår, vit. Stillinger. De sentrale delene av studiet kjennetegnes av at undervisningen må bygge på forskerkompetanse. Institusjonen må selv vurdere hvilke deler av studiet som krever slik kompetanse. Beregningen av hvor mange førstestillingskompetente som kreves i studiets sentrale deler, gjøres ut ifra antall årsverk i hovedstilling.

Beregningen i kravet til hver enkelt syklus gjøres ut ifra det samlede fagmiljøet, det vil si alle som bidrar med minimum 0,1 årsverk.

### § 3-2

Fagmiljøet skal være bredt og satt sammen av ansatte med relevant kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i alle deler av studietilbudet.

Det er ikke tilstrekkelig at kompetansen er relevant for studietilbudet. Søkeren må også vise til at de ansatte samlet sett har høy kompetanse som er dekkende for fagområdet. Fagmiljøene skal blant annet bestå av personer med førstestillingskompetanse og toppkompetanse, herunder førstelektor, førsteamanuensis, dosent, professor. Kravet innebærer en forsterkning og skjerping, samtidig som det åpner opp for en fleksibilitet i sammensetning av fagmiljøet. Hva som vurderes som tilstrekkelig høy og relevant kompetanse vil variere mellom ulike studietilbud, og de sakkyndige vil i hvert enkelt tilfelle vurdere om kompetansen er tilstrekkelig.

Definisjonen av fagmiljøet som er gitt i studietilsynsforskriften omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studietilbudet. Ofte vil fagmiljøet være en del av et større miljø ved institusjonene. Det betyr at fagmiljøet tilknyttet studietilbudet vil kunne trekke veksler på kompetanse som ikke nødvendigvis er direkte tilknyttet studietilbudet i form av årsverk eller oppgaver. Når dere skal begrunne at fagmiljøet er tilstrekkelig bredt, kan det være relevant å vise til dette «utvidede» fagmiljøet. Det er for eksempel mulig å vise til hvordan dette utvidede fagmiljøet samarbeider om utdanningskvalitet på måter som er direkte relevant for utdanningen søknaden gjelder.

Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå. Hva som regnes som et høyt nivå vurderes ut ifra hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt. Det som skal dokumenteres er altså ikke kun de resultatene som fagmiljøet har med seg fra egen institusjon, men også resultater fra FoU/KU-samarbeid med andre fagmiljøer både nasjonalt og internasjonalt.

## Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Veiledning fra NOKUT:

Institusjonen er ansvarlig for å sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, jf. forskrift om ansettelse og opprykk §§ 1-2 til 1-7, og for å legge til rette for oppdatering og utvikling av denne kompetansen. Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne forskriften UH-pedagogikk og didaktikk, og inkluderer også kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring.

Det følger av kravet at institusjonene må sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse (jf. forskrift om ansettelse og opprykk §§ 1-2 til 1-7) og aktivt legge til rette for utvikling av denne kompetansen. Den utdanningsfaglige kompetansen må være tilpasset studiets egenart, organisering og nivå. Institusjonen er forpliktet til å sikre at alle som underviser ved universiteter og høyskoler har utdanningsfaglig kompetanse. UHRs retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse kan angi en rimelig norm for hva de fagansatte som minimum må ha. Institusjonene skal imidlertid også sikre at den utdanningsfaglige kompetansen utvikles og holdes oppdatert. Dette krever en institusjonell strategi. Meritteringsordninger

*og FoU/KU-satsninger som styrker fagmiljøers forutsetninger for å utvikle gode og aktuelle utdanningspraksiser, er eksempler på strategiske grep.*

*Informasjon i søknaden skal minst inneholde:*

- Beskrivelse av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse.*
- Beskrivelse av hvilke tiltak institusjonen har for å sikre og utvikle fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.*
- Redegjørelse for fagmiljøets digitale kompetanse og hvordan denne sikres og vedlikeholdes.*

*fagfellesskap, og den faglige ledelsen kan være knyttet til ett enkelt studietilbud eller til en bredere portefølje av studietilbud ved institusjonen. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studietilbudet.*

*Informasjon i søknaden skal minst inneholde:*

- Beskrivelse av studiets faglige ledelse og ved hvilket nivå ved institusjonen den er etablert på.*
- Redegjørelse for den faglige ledelsens oppgaver knyttet til studietilbudet.*

## Faglig ledelse

*§ 2-3 (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*Kompleksiteten i ansvarsforhold og oppgaver ved høyere utdanningsinstitusjoner skaper også ulike forutsetninger for utøvelse av ledelse». Kompleksiteten skaper rom for lokale tilpasninger og NOKUT legger derfor ingen føringer på hvilket nivå studietilbudets ledelse skal etableres på eller hvordan den organiseres.*

*Kravet alle institusjoner må oppfylle er at den faglige ledelsen skal bestå av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og ha det formelle ansvaret for at studiet gjennomføres i henhold til studieplanen og at studieplanen utvikles. Det faglige ansvaret kan plasseres hos enkeltpersoner eller i et definert fagfellesskap, og den faglige ledelsen kan være knyttet til ett enkelt studietilbud eller til en bredere portefølje av studietilbud ved institusjonen. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studietilbudet.*

## Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

*§ 2-3 (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*Kravene til fagmiljøenes dokumenterte resultater er regulert i studiekvalitetsforskriften for så vidt gjelder studietilbud på mastergrads- og doktorgradsnivå, jf. studiekvalitetsforskriften §§ 3-2 (3) og 3-3 (3). For studietilbud på bachelorgradsnivå gjelder kun denne bestemmelsen.*

*Et omfang som står i forhold til studietilbudets nivå, innebærer for eksempel at det vil kreves større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et mastergradsstudium enn til et bachelorgradsstudium.*

*Fagmiljøet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid (FoU/KU) tilpasset studiets egenart. Størrelsen og kompetansen til fagmiljøet må også være tilpasset behov for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.*

*Publiseringssomfang, h-indeks, siteringsindeks, publikasjonspoeng, priser, patenter, internasjonale bransjeakkrediteringer, Forskningsrådets fagevalueringer, publiserte utstillingskataloger eller andre indikasjoner på kvalitet som er anerkjente i fagfeltet, kan være måter å dokumentere resultater på. Det er institusjonenes ansvar å finne egnede dokumentasjonsmåter.*

*For nye søkere vil de sakkyndige kunne vurdere dokumenterte resultater som fagmiljøet har fra tidligere. Nye søkere må uansett kunne dokumentere planer for å drive relevant FoU/KU ved søkerinstitusjonen og hvordan det skal etableres et godt og stabilt forskningsmiljø ved institusjonen. For søkere som har akkrediterte studier fra tidligere, er det fagmiljøets FoU/KU- resultater ved institusjonen som vurderes.*

## Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

*§ 2-3 (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.*

*Veiledning fra NOKUT:*

*Med «samarbeid og nettverk relevante for studiet» menes samarbeid og nettverk som gir fagmiljøet erfaringer som kan brukes i studiet og som kan bidra til utdanningskvalitet. Det kan for eksempel være forskningssamarbeid, deltakelse på internasjonale konferanser, samarbeid om utdanningskvalitet o.l. Det er nettverkene som fagmiljøet deltar aktivt i, som vurderes. Det skal gis en begrunnelse i søknaden for at disse er relevante for studietilbudet.*